

SLOVNÍK

Dévanágarí	IAST	Český přepis	Vysvětlivka
अ	<i>a</i>	<i>a</i>	hláska „a“; první písmeno indické abecedy
आभास	<i>ābhāsa</i>	<i>ábhása</i>	odraz; projevení
अभ्यास	<i>abhyāsa</i>	<i>abhjása</i>	cvičení; opakovaná činnost; zvyk
अधर्म	<i>adharma</i>	<i>adharma</i>	špatnost, nesprávnost, chyba, vina
आधि	<i>ādhi</i>	<i>ádhi</i>	psychická bolest
आधिभौतिक	<i>ādhibhautika</i>	<i>ádhibhautika</i>	hmotný; ze základních prvků; patřící stvořeným bytostem
अधिष्ठान	<i>Adhiṣṭhāna</i>	<i>Adhiṣṭhána</i>	město v Kašmíru – Příběh Damy, Vjály a Katy
अद्वैत	<i>advaita</i>	<i>advaita</i>	nedualita, jedno bez druhého; jednota, sjednocení; učení, které uznává jedinou Skutečnost, <i>Brahman</i>
अद्वैत वेदान्त	<i>advaita vedānta</i>	<i>advaita védānta</i>	učení neduality, které uznává jedinou Skutečnost, <i>Brahman</i>
अज	<i>Aja</i>	<i>Adža</i>	předek Rámy – Příběh poutníka jménem Manki
आज्ञा	<i>ājñā</i>	<i>ádžňá</i>	šestá <i>čakra</i> ; třetí oko
अज्ञान	<i>ajñāna</i>	<i>adžňána</i>	nevědomost
अगस्त्य	<i>Agastya</i>	<i>Agastja</i>	jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i> ; autor několika védských hymnů
अग्नि	<i>Agni</i>	<i>Agni</i>	bůh ohně
अग्नि	<i>agni</i>	<i>agni</i>	ohně; zlato
अग्निवेश	<i>Agniveśa</i>	<i>Ágnivéša</i>	legendární mudrc a jeden ze zakladatelů <i>ajurvědy</i>
अहल्या	<i>Ahalyā</i>	<i>Ahaljá</i>	královna – Příběh o královně jménem Ahaljá
अहम्	<i>aham</i>	<i>aham</i>	já, ego

अहङ्कार	<i>ahaṅkāra</i>	<i>ahankára</i>	ego, pocit já, osobní vědomí
अहन्ता	<i>ahantā</i>	<i>ahantá</i>	vědomí sebe, vědomí ega
अहिंसा	<i>ahiṃsā</i>	<i>ahimsá</i>	nenásilí
अयोध्या	<i>ayodhyā</i>	<i>ajódhjá</i>	nenapadnutelný, neporazitelný násilím
अयोध्या	<i>Ayodhyā</i>	<i>Ajódhjá</i>	starodávne město; rodiště Rámy
आयुर्वेद	<i>āyurveda</i>	<i>ájurvéda</i>	věda o zdraví a léčbě nemocí
आकाश	<i>ākāśa</i>	<i>ákáša</i>	prostor jako jeden z pěti základních prvků, viz <i>bhúta</i> ; prostor, nebe, éter
आकाशगङ्गा	<i>Ākāśagaṅgā</i>	<i>Ákášagangá</i>	řeka; doslova Nebeská Gangá – Příběh Punji a Pávany
आकाश्य	<i>Ākāśya</i>	<i>Ákášja</i>	světec zrozený z prostoru
आकाश्य	<i>ākāśya</i>	<i>ákášja</i>	atmosférický, prostorový
आलय	<i>ālaya</i>	<i>álaja</i>	příbytek
आलय विज्ञान	<i>ālaya vijñāna</i>	<i>álaja vidžňána</i>	úložiště vědomí; mysl, úložiště minulých zkušeností a činů, ego (buddhistický pojem)
अलम्बुषा	<i>Alambuṣā</i>	<i>Alambuśá</i>	božská matka neboli <i>mátrká</i> – Příběh Bhušundy
अलम्बुषा	<i>alambuṣā</i>	<i>alambuśá</i>	bariéra, zábrana, nepřekročitelná linie
अलोक	<i>aloka</i>	<i>alóka</i>	to, co je za prostorem, co není vidět
अमर	<i>amara</i>	<i>amara</i>	věčný, nesmrtelný
अमरसोम	<i>Amarasoma</i>	<i>Amarasóma</i>	nebešťan – Příběh o králi jménem Vipaščit
अमरसोम	<i>amarasoma</i>	<i>amarasóma</i>	nektar nesmrtelnosti
अम्बर	<i>ambara</i>	<i>ambara</i>	nebe; éter; vůně; oděv
अनाहत	<i>anāhata</i>	<i>anáhata</i>	čtvrtá neboli srdeční <i>čakra</i>
अनन्द	<i>ananda</i>	<i>ananda</i>	neradostný, pochmurný
आनन्द	<i>ānanda</i>	<i>ánanda</i>	neomezené štěstí, blaženost
आनन्दमयकोष	<i>ānandamaya-kośa</i>	<i>ánandamaja-kóša</i>	tělo blaženosti, kauzální tělo; pátý z pěti tělesných obalů, viz <i>kóša</i>

अनर्थ	<i>anartha</i>	<i>anartha</i>	nešťastný, špatný, bezvýznamný; zlo, nešťastná událost
अन्धक	Andhaka	Andhaka	osvícený <i>asura</i> – Příběh o králi jménem Vipaščit
अनिर्वाण	<i>anirvāṇa</i>	<i>anirvána</i>	ne- <i>nirvána</i> , ne-vyvanutí
अन्याय	<i>anyāya</i>	<i>anjája</i>	nevhodný, nespravedlivý; nepořádek, chaos; choroba
अन्न	<i>anna</i>	<i>anna</i>	jídlo, potrava
अन्नमय	<i>annamaya</i>	<i>annamaja</i>	složený z potravy
अन्नमयकोश	<i>annamaya-kośa</i>	<i>annamaja-kóśa</i>	fyzické tělo, složené z potravy; první z pěti tělesných obalů, viz <i>kóśa</i>
अन्त	<i>anta</i>	<i>anta</i>	konec
अन्तः	<i>antaḥ</i>	<i>antah</i>	vnitřní; uvnitř, uprostřed
अन्तःकरण	<i>antaḥ-karaṇa</i>	<i>antah-karana</i>	vnitřní nástroj; vnitřní orgán označovaný jako mysl, skládající se ze čtyř částí, jimiž jsou <i>buddhi</i> , <i>manas</i> , <i>ahankára</i> a <i>čitta</i>
अन्तर्	<i>antar</i>	<i>antar</i>	viz <i>antah</i>
अन्तर	<i>antara</i>	<i>antara</i>	vnitřní; období, perioda; interval, mezera
आन्त्र	<i>āntra</i>	<i>ántra</i>	druh trubice
अपान	<i>apāna</i>	<i>apána</i>	jeden z pěti základních větrů v těle, jimiž jsou <i>prána</i> , <i>apána</i> , <i>udána</i> , <i>samána</i> , <i>vjána</i> ; sestupuje dolů podél páteře a odstraňuje odpadní látky
अपराजित	Aparājita	Aparádžita	božská matka neboli <i>mátrká</i> , družka boha Rudry – Příběh Bhušundy
अपराजित	<i>aparājita</i>	<i>aparádžita</i>	neporazitelný
अप्य	<i>apya</i>	<i>apja</i>	spojený s vodou
अर्जुन	Arjuna	Ardžuna	válečník z rodu Pánduovců, jehož rozhovor s Kršnou zachycuje Bhagavadgíta, část slavného eposu Mahábhárata
अरिष्टनेमि	Ariṣṭanemi	Arištanémi	král
आर्य	<i>ārya</i>	<i>árja</i>	hodný úcty a respektu; spravedlivý, šlechetný

अर्पण	<i>arpaṇa</i>	<i>arpana</i>	odevzdání, obětování, oběť
अर्थ	<i>artha</i>	<i>artha</i>	užitečnost, záměr, cíl, přání; majetek, finance, prosperita
अरुन्धती	Arundhatī	Arundhatí	Jitřenka; manželka světce Vasišthy – Příběh o královně jménem Lílá; manželka mudrce Vasišthy, který hovoří s Rámou
असंसङ्ग	<i>asaṃsaṅga</i>	<i>asamsanga</i>	odpoutání, odloučení
असंवेदन	<i>asaṃvedana</i>	<i>asamvédana</i>	nemyšlení
आसन	<i>āsana</i>	<i>ásana</i>	pozice
असत्	<i>asat</i>	<i>asat</i>	neskutečný
असि	<i>asi</i>	<i>asi</i>	jsi
अस्ताचल	Astācala	Astāčala	pohoří Západní hory – Příběh o králi jménem Vipāšcit
असुर	Asura	Asura	démon – Příběh o králi jménem Vipāšcit
असुर	<i>asura</i>	<i>asura</i>	dobrý či zlý duch; démon soupeřící s bohy
असुरी	<i>asurī</i>	<i>asurí</i>	ženský zlý duch
अशरीर	<i>aśarīra</i>	<i>aśaríra</i>	bez těla
अशिव	<i>aśiva</i>	<i>aśiva</i>	nepřízeň; nepřátelský, nepříznivý, zlý
आश्रम	<i>āśrama</i>	<i>ášrama</i>	poustevna
अष्टन्	<i>aṣṭan</i>	<i>aṣtan</i>	osm
अशुद्ध	<i>aśuddha</i>	<i>aśuddha</i>	nečistý, poskvrněný
अशुद्धतत्त्व	<i>aśuddha-tattva</i>	<i>aśuddha-tattva</i>	nečistý element
अतप	<i>atapa</i>	<i>atapa</i>	chladný, nevzrušený
अतीत	<i>atīta</i>	<i>atíta</i>	ponechaný za sebou; zmizelý
अतिवाहिक	<i>ativāhika</i>	<i>ativáhika</i>	jemnější než vítr; vstupující do jiného světa či těla
आत्ममयकोश	<i>ātmamaja-kośa</i>	<i>ātmamaja-kóša</i>	šestý obal překračující pět obalů, doslova „složený z <i>Átman</i> “, viz <i>kóša</i>
आत्मन्, आत्मा	<i>ātman, ātmā</i>	<i>Átman, Átmá</i>	já, duše, duch; nejvyšší Já, nejvyšší Duch, duch vesmíru

आत्मन् स्वरूप	<i>ātman svarūpa</i>	<i>Ātman svarúpa</i>	projevení <i>Ātman</i> , projev <i>Ātman</i>
आत्मशक्ति	<i>ātmaśakti</i>	<i>átmaśakti</i>	vnitřní síla; síla Já
अत्रि	Atri	Atri	jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i>
ओम्	<i>Aum</i>	<i>Aum</i>	posvátná slabika zastupující slabiku <i>Óm</i> ; hlásky a, u, m poukazují ke stavům bdění, snění a hlubokého spánku či k trojici bohů Višnu, Šiva a Brahmá a celá slabika poukazuje k všepřesahujícímu <i>Brahman</i>
अवतार	<i>avatāra</i>	<i>avatára</i>	zjevení boha na zemi; inkarnace
अविद्या	<i>avidyā</i>	<i>avidjá</i>	nevědomost
बाह्य	<i>bāhya</i>	<i>báhja</i>	vnější
बाह्यकरण	<i>bāhya-karaṇa</i>	<i>báhja-karana</i>	vnější nástroj; vnější orgán, vnější smyslový orgán
बलि	Bali	Bali	král démonů – Příběh krále jménem Bali
बलि	<i>bali</i>	<i>bali</i>	oběť, dar
बन्ध	<i>bandha</i>	<i>bandha</i>	stažení, pouto, uzávěra
बन्धु	<i>bandhu</i>	<i>bandhu</i>	příbuzný, bratr, přítel; spojení, vztah
भा	<i>bhā</i>	<i>bhá</i>	světlo, záře, jas, krása; zářit, svítit; jevit se, existovat
भग	<i>bhaga</i>	<i>bhaga</i>	ctnost
भाग	<i>bhāga</i>	<i>bhága</i>	část
भगवद्गीता	Bhagavadgītā	Bhagavadgítá	Píseň Kršny, významné dílo indické literatury zahrnuté v eposu Mahábhárata
भगवान्	<i>bhagavān</i>	<i>Bhagaván</i>	Bůh; Absolutno; ten, kdo získal šest ctností, kterými jsou poznání, nezávislost, schopnost, síla, statečnost a vznešenost
भगवती	Bhagavatī	Bhagavatí	označení bohyně Durgy nebo bohyně Kálí
भगवती	<i>bhagavatī</i>	<i>bhagavatí</i>	nejvyšší bohyně, ženský aspekt boha

भगीरथ	Bhagīratha	Bhagíratha	král, který snesl řeku Gangu z nebes na zemi – Příběh o Bhagíratovi
भैरव	Bhairava	Bhajrava	hrozivá podoba Šivy spojená se zánikem
भैरव	<i>bhairava</i>	<i>bhajrava</i>	strašlivý, hrozný, hrůzu nahánějící
भैरवी	Bhairavī	Bhajravī	jméno bohyně Durgy
भाण्डिका	<i>bhāṇḍikā</i>	<i>bhándiká</i>	nástroj
भरद्वाज	Bharadvāja	Bharadvádža	otec Dróny z eposu Mahábhárata; jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i>
भरत	Bharata	Bharata	mudrc, který zaklel královnu Ahalju a mladíka Indru – Příběh o královně jménem Ahaljá
भारत	Bhārata	Bhárata	svatý text Mahábhárata; potomci Bharaty; týkající se dynastie Bharatovců
भास	Bhāsa	Bhāsa	mudrc – Příběh Bhásy a Vilásy; král, jeden ze čtyř králů Vipaščitů – Příběh o králi jménem Vipaščit
भास	<i>bhāsa</i>	<i>bhāsa</i>	jas, záře, světlo; pocit vytvořený v mysli
भाषा	Bhāṣa	Bhāṣa	démon – Příběh Bhímy, Bháši a Drdhy
भाषा	<i>bhāṣā</i>	<i>bhāṣá</i>	řeč
भाव	<i>bhāva</i>	<i>bhāva</i>	bytí; věc; jev
भावना	<i>bhāvanā</i>	<i>bhāvaná</i>	pocit, postoj
भेदन	<i>bhedana</i>	<i>bhédana</i>	proniknutí
भिक्षु	<i>bhikṣu</i>	<i>bhikṣu</i>	žebravý mnich
भीम	Bhīma	Bhīma	bratr Ardžuny – Příběh Ardžuny; démon – Příběh Bhímy, Bháši a Drdhy
भीम	<i>bhīma</i>	<i>bhīma</i>	hrozivý, strašný; obrovský
भोग	<i>bhoga</i>	<i>bhóga</i>	potěšení
भोक्तृ, भोक्ता	<i>bhoktr, bhoktā</i>	<i>bhóktr, bhóktá</i>	ten, kdo si užívá potěšení

भृगु	Bhṛgu	Bhrgu	jeden z velkých mudrců, syn Brahmy; otec Šukry – Příběh Šukry
भृङ्गीश	Bhṛngīśa	Bhrngīśa	člověk hledající poznání – Příběh Bhrngīši
भू	bhū	bhú	být, existovat; stát se; být zrozen; země, sféra země
भूमिका	bhūmikā	bhúmiká	stupeň, bod, krok
भुशुण्ड	Bhuṣuṇḍa	Bhuṣunda	dlouhověký mudrc v těle vrány, který přežívá i období zániku vesmíru; jiné jméno Káka-Bhuṣundi či Kákabhuṣundi – Příběh Bhuṣundy, Příběh vyprávěný Bhuṣundou
भूत	bhūta	bhúta	základní prvek; pěti základními prvky jsou <i>ákāša, váju, tédžas, džala, prthiví</i>
भूत आकाश	bhūta ākāša	bhúta ākāša, bhútākāša	fyzický prostor, prostor hmoty
भूतमण्डल	Bhūtamaṇḍala	Bhútamandala	oblast, země – Příběh bráhmany jménem Gádhi
भुवस्	bhúvas	bhúvas	atmosféra, vzduch, éter
बीज	bīja	bídža	semeno, zárodek; slabika, jež tvoří základ <i>mantry</i>
बिन्दु	bindu	bindu	bod; <i>bindu čakra</i> umístěná v zadní části temena hlavy
बोध	bodha	bódha	poznání; duchovní pochopení, probuzení, osvícení; vnímání; rozum, inteligence
बोधि	bodhi	bódhi	dokonalé poznání; moudrý; strom poznání, pod nímž je dosaženo dokonalého poznání a člověk se stane <i>buddhou</i>
बोधिन्	bodhin	bódhin	probouzející, poznávající
ब्रह्म	brahma	brahma	viz <i>Brahman</i>
ब्रह्मा	Brahmā	Brahmá	nejvyšší Bůh; bůh Stvořitel z hinduistické trojice Brahmá, Višnu a Šiva
ब्रह्म स्थिति	brahma sthiti	brahma sthiti	vědomí <i>Brahman</i>

ब्रह्मचारिन्	<i>brahmacārin</i>	<i>brahmačārin</i>	ten, kdo je oddán studiu <i>véd</i> a dodržuje sexuální zdrženlivost
ब्रह्मचर्य	<i>brahmacarya</i>	<i>brahmačarja</i>	stav žáka oddaného studiu posvátných textů; stav sexuální zdrženlivosti
ब्रह्मलोक	Brahmaloka	Brahmalóka	svět boha Brahmy zahrnující čtrnáct světů; příbytek Brahmy, jeden ze čtrnácti světů zvaný též Satjalóka, jehož dosažení znamená ukončení koloběhu zrození
ब्रह्मन्	<i>brahman</i>	<i>Brahman</i>	Absolutno, pravá Skutečnost, Zdroj; podstata vesmíru; též <i>brahma</i>
ब्राह्मण	<i>brāhmaṇa</i>	<i>bráhmana</i>	příslušník kněžské kasty
ब्रह्माण्ड	<i>brahmāṇḍa</i>	<i>brahmánda</i>	kosmos, vesmír; kosmické vejce, Brahmové vejce
ब्राह्मणी	<i>brāhmaṇī</i>	<i>bráhmaní</i>	žena <i>bráhmany</i>
ब्रह्मरन्ध्र	<i>brahmarandhra</i>	<i>brahmarandhra</i>	otvor na vrcholku hlavy; Brahmuův otvor
ब्रह्मार्पण	<i>brahmārpaṇa</i>	<i>brahmárpana</i>	obětování, odevzdání se <i>Brahman</i> ; viz <i>brahma</i> , <i>arpana</i>
ब्रह्मी	Brāhmī	Bráhmí	choť boha Brahmy
बृहस्पति	Bṛhaspati	Brhaspati	učitel bohů, mudrc – Příběh Bhásy a Vilásy, Píseň Kači, Příběh o králi jménem Vipaščit
बुद्ध	<i>buddha</i>	<i>buddha</i>	probuzený, osvícený; mudrc, jenž dosáhl dokonalého poznání Skutečnosti
बुद्धि	<i>buddhi</i>	<i>buddhi</i>	rozumová schopnost, intelekt, poznání; intuice
चैतन्य	<i>caitanya</i>	<i>čaitanja</i>	inteligence, duch, duše, Univerzální Duše, Duch
चैत्य	<i>caitya</i>	<i>čaitja</i>	individuální duše
चक्र	<i>cakra</i>	<i>čakra</i>	kolo, kruh, kruhový pohyb; bod, kde se setkávají energetické kanály zvané <i>nádí</i>
चक्षुस्	<i>cakṣus</i>	<i>čakšus</i>	oko jako jeden z pěti základních smyslových orgánů, viz <i>indrija</i> ; zrak, vidění

चण्ड	Caṇḍa	Čanda	pták z rodu vran převážející bohyni Alambušu – Příběh Bhušundy
चण्ड	<i>caṇḍa</i>	<i>čanda</i>	vášnivý, divoký, zuřivý
चण्डी	Caṇḍī	Čandí	hněvivá podoba bohyně
चण्डिका	Caṇḍikā	Čandiká	hněvivá podoba bohyně
चन्द्र	Candra	Čandra	bůh Měsíce, viz též Indu či Sóma
चन्द्र	<i>candra</i>	<i>čandra</i>	Měsíc; voda, zlato; zářící
चर	<i>cara</i>	<i>čara</i>	jdoucí, hýbající se
चेदि	Cedi	Čédi	starobylá země ve střední Indii – Příběh o králi jménem Vipascit
चेतना	<i>cetanā</i>	<i>čétaná</i>	vědomí, intelligence, univerzální Vědomí, nejvyšší Intelligence; životní síla
चेतस्	<i>cetas</i>	<i>čétas</i>	intelligence, mysl, myslící duše, srdce, vědomí
चेत्य	<i>cetya</i>	<i>čétja</i>	vnímatelný, pochopitelný
चिदाभास	<i>cidābhāsa</i>	<i>čidábhāsa</i>	individuální duše; odraz Absolutna; vědomí Já; projev Vědomí; též <i>čit-ābhāsa</i>
चित् आकाश	<i>cit ākāśa</i>	<i>čidákāśa</i>	prostor Vědomí; též <i>čit ākāśa</i>
चिदम्बर	Cidambara	Čidambara	město v jižní Indii s chrámem zasvěceným tančícímu Šivovi
चिदम्बर	<i>cidambara</i>	<i>čidambara</i>	prostor Vědomí, též <i>čit ambara</i>
चिदात्मा	<i>cidātmā</i>	<i>čidātmá</i>	čiré Vědomí, čirá Intelligence, Vědomí Já; též <i>čit-ātmá</i>
चिदात्मन्	<i>cidātman</i>	<i>čidātman</i>	čiré Vědomí, čirá Intelligence, Vědomí Já; též <i>čit-ātman</i>
चिन्मय	<i>cinmaya</i>	<i>činmaja</i>	čirá mysl, čiré Vědomí; složený z vědomí
चिन्तामणि	<i>cintāmaṇi</i>	<i>čintāmani</i>	klenot mysli; klenot, který splní všechna přání; kámen mudrců
चित्	<i>cit</i>	<i>čit</i>	vědomí, intelligence, univerzální Vědomí, nejvyšší Intelligence; rozum, mysl; intelekt, duše
चिदाभास	<i>cidābhāsa</i>	<i>čit-ābhāsa</i>	viz <i>čidábhāsa</i>

चित् आकाश	<i>cit ākāśa</i>	<i>čit ákáša</i>	viz čidákáša
चित् अम्बर	<i>cit ambara</i>	<i>čit ambara</i>	viz čidambara
चिदात्मा	<i>cidātmā</i>	<i>čit-átmá</i>	viz čidátmá
चिदात्मन्	<i>cidātman</i>	<i>čit-átman</i>	viz čidātman
चित्र	<i>citra</i>	<i>čitra</i>	stopa; obraz
चित्रगुप्त	Citragupta	Čitragupta	bůh; forma boha smrti Jamy
चित्रगुप्त	<i>citragupta</i>	<i>čitragupta</i>	záznam o skutečích člověka
चित्शक्ति	<i>citśakti</i>	<i>čitśakti</i>	síla Vědomí, energie Vědomí
चित्त	<i>citta</i>	<i>čitta</i>	část mysli týkající se podvědomí; paměť, vzpomínky, myšlenky a představy, přání, touhy; srdce a mysl
चित्ताकाश	<i>cittākāśa</i>	<i>čitta-ákáša, čittákáša</i>	mentální prostor
चुदाला	Cudālā	Čudálá	královna – Příběh o Šikhidhvadžovi a Čudále
चूत	Cūta	Čúta	strom plnící všechna přání – Příběh Bhušundy
चूत	<i>cūta</i>	<i>čúta</i>	mangovník; květ mangovníku
दाह	<i>dāha</i>	<i>dáha</i>	horečka
दैव	<i>daiva</i>	<i>daiva</i>	osud, božská síla, boží vůle
दम	Dama	Dama	démon – Příběh Damy, Vjály a Katy
दम	<i>dama</i>	<i>dama</i>	sebekontrola, sebekázeň
दन्त	<i>danta</i>	<i>danta</i>	zub
दरद	Darada	Darada	starobylá země ve severovýchodní Indii – Příběh o králi jménem Vipaščit
दारद	<i>dārada</i>	<i>dárada</i>	druh jedu pocházející ze země jménem Darada
दर्शन	<i>darśana</i>	<i>daršana</i>	pohled, vidění; nastavení zrcadla; setkání
दस्त्र	<i>dasra</i>	<i>dasra</i>	ten, kdo poskytuje pomoc či koná skvělé činy

दशरथ	Daśaratha	Daśaratha	král a otec Rámy
दशार्ण	Daśārṇa	Daśārṇa	území, zněhož pocházelo nepřátelské vojsko; lesní kmen z pohoří Vindhja – Příběh o králi jménem Vipaščit
दाशूर	Dāśūra	Dáśúra	mudrc – Příběh Dášúry
देह	deha	déha	forma, tělo, tvar; jedinec, osoba
देह लिङ्ग	deha liṅga	déha liṅga	pohlaví, viz trilinga
देहान्त	dehānta	déhānta	smrt, konec těla
देव	deva	déva	bůh, božská bytost
देवन	devana	dévana	vznešenost; hra; lotos
देवनागरी	devanāgarī	dévanāgarī	písmo užívané pro zápis sanskrtu a dalších indických jazyků; doslova „pocházející z města bohů“
देवी	devī	dévī	bohyně
धन	dhana	dhana	bohatství; náhlé, nečekané bohatství
धान	dhāna	dhána	pražená rýže
धर	dhara	dhara	držící
धारणा	dhāraṇā	dhāraná	koncentrace; udržení pozornosti
धर्म	dharma	dharma	podstata, přirozenost, věc; správnost, ctnost; jednání, chování; v buddhismu zákon, cesta
धर्मनन्द	Dharmananda	Dharmananda	bratr Ardžuny, jiným jménem Judhisthira; doslova „syn dharmy“ – Příběh Ardžuny
ध्यान	dhyāna	dhjána	meditace, koncentrace
दिग्विजय	digvijaya	digvidžaja	ovládnutí všech stran; podrobení si světa; viz diš a vidžaja
दिलीप	Dilīpa	Dilīpa	osvícený vládce – Příběh Bhásy a Vilásy
दीर्घ	dirgha	dírgha	dlouhý
दीर्घट्टश	Dirghadṛṣa	Dírghadrṣa	žebravý mnich – Příběh sta Rudrů
दीर्घतप	Dirghatapa	Dírghatapa	mudrc konající dlouhé pokání – Příběh o královně jménem Ahaljá, Příběh Punji a Pávany

दिश्	<i>diś</i>	<i>diś</i>	směr, místo
दिवौकस्	<i>divaukas</i>	<i>divaukas</i>	sídlící v nebi; nebeská bytost, bůh
द्युम्न	<i>dyumna</i>	<i>djumna</i>	síla, moc, vznešenost
दृढ	Dṛḍha	Drdha	démon – Příběh Bhímy, Bháši a Drdhy
दृढ	<i>dṛḍha</i>	<i>drdha</i>	pevný, jistý
दृश्	<i>dṛś</i>	<i>drś</i>	oko, vidění, pohled
दृश	<i>dṛśa</i>	<i>drśa</i>	projevení; pohled
दृष्टि	<i>dṛṣṭi</i>	<i>drṣṭi</i>	vize; zření, vidění; zrak; vědění
दूरे	<i>dūre</i>	<i>dúré</i>	pryč
दुर्गा	Durgā	Durgá	bohyně ve své hrozné a nepřístupné podobě
दुर्योधन	Duryodhana	Durjódhana	bratranec Ardžuny – Příběh Ardžuny
दुर्वस	<i>durvasa</i>	<i>durvasa</i>	to, co je těžké překonat; to, co způsobuje neštěstí
दुर्वास	Durvāsa	Durvása	mudrc – Příběh o Šikhidhvadžovi a Čudále, Příběh bráhmny jménem Kundadanta, Příběh o lovcí a jelenovi
दूषण	Dūṣaṇa	Dúšana	démon bojující v armádě démona Rávany
द्वादश	<i>dvādaśa</i>	<i>dvádaša</i>	dvanáct
द्वादशान्त	<i>dvādaśānta</i>	<i>dvádaša-anta, dvádašánta</i>	místo ve vzdálenosti dvanácti prstů
द्वैत	<i>dvaita</i>	<i>dvaita</i>	dualita, dvojnost
द्वैत वेदान्त	<i>dvaita vedānta</i>	<i>dvaita védánta</i>	učení duality, které zdůrazňuje rozdíl mezi Bohem a individuální duší
द्वापरयुग	<i>dvāparayuga</i>	<i>dváparajuga</i>	třetí věk, věk dvojic, dvakrát delší než <i>kalijuga</i> ; věk, v němž je rozvinuto uctívání božstev
द्वेष	<i>dveṣa</i>	<i>dvéša</i>	odpor, nenávisť, nevraživost
द्वीप	<i>dvīpa</i>	<i>dvípa</i>	ostrov; kontinent; útočiště; ochránce, ochrana

जड भरत	Jaḍa Bharata	Džada Bharata	Hloupý Bharata; král – Příběh o vesničanech a kameni mudrců
जगन्मय	<i>jaganmaya</i>	<i>džaganmaja</i>	obsahující celý svět
जगत्	<i>jagat</i>	<i>džagat</i>	nebe a nižší svět; svět, kosmos, lidstvo
जाह्नवी	Jāhnavī	Džāhnavī	dcera mudrce jménem Džahnu; označení pro řeku Gangu
जहु	Jahnu	Džahnu	mudrc, který vypil vodu řeky Gangy, když ji Bhagíratha snesl z nebe na zem, a pak ji na prosbu bohů zase uvolnil
जय	Jaya	Džaja	božská matka neboli <i>mátrká</i> , družka Šivy – Příběh Bhušundy
जय	<i>jaya</i>	<i>džaja</i>	vítězství
जयन्ती	Jayantī	Džajantī	božská matka neboli <i>mátrká</i> – Příběh Bhušundy
जयन्ती	<i>jayantī</i>	<i>džajantī</i>	vítězný
जायते	<i>jāyate</i>	<i>džájaté</i>	být zrozen
जल	<i>jala</i>	<i>džala</i>	voda jako jeden z pěti základních prvků, viz <i>bhúta</i>
जमदग्नि	Jamadagni	Džamadagni	jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i>
जम्बु	<i>jambu</i>	<i>džambu</i>	druh stromu, hřebíčkovec jambos
जम्बुद्वीप	Jambudvīpa	Džambudvīpa	centrální kontinent obklopený sláným oceánem
जन	<i>jana</i>	<i>džana</i>	stvoření, osoba; tvořící
जनक	Janaka	Džanaka	mudrc a král – Příběh krále Džanaky
जनक	<i>janaka</i>	<i>džanaka</i>	otec, praotec, předek; znalec; tvořící
जनि	<i>janī</i>	<i>džanī</i>	zrození; matka
जप	<i>japa</i>	<i>džapa</i>	opakování modlitby či <i>mantry</i>
जट	<i>jaṭa</i>	<i>džata</i>	ten, kdo má spletené vlasy
जात	<i>jāta</i>	<i>džāta</i>	původ; rasa, druh; syn, dcera, děti; stvořený, dospělý

जिह्वा	<i>jihvā</i>	<i>džihvá</i>	jazyk jako jeden z pěti základních smyslových orgánů, viz <i>indrija</i> ; chut'
जिन	<i>jina</i>	<i>džina</i>	vítězný, probuzený; velmi starý, letitý; <i>buddha</i> ; vítěz; mudrc; <i>arhat</i>
जिनधर्म	<i>jinadharma</i>	<i>džinadharma</i>	džinismus, učení, jehož základní myšlenkou je nenásilí neboli <i>ahimsá</i>
जीव	<i>jīva</i>	<i>džíva</i>	duše člověka, individuální duše; životní princip; živý, živoucí
जीव चेतना	<i>jīva cetanā</i>	<i>džíva čétaná</i>	vědomí jedince
जीवन्मुक्त	<i>jīvanmukta</i>	<i>džívanmukta</i>	mudrc osvobozený za života
जीवत्	<i>jīvat</i>	<i>džívat</i>	živý, žijící
जीवत	<i>Jīvata</i>	<i>Džívata</i>	snová postava – Příběh sta Rudrů
ज्ञान	<i>jñāna</i>	<i>džñána</i>	poznání, moudrost; uvědomění
ज्ञान बन्धु	<i>jñāna bandhu</i>	<i>džñána bandhu</i>	nepravý mudrc, nepravý <i>džñānin</i>
ज्ञानिन्	<i>jñānin</i>	<i>džñānin</i>	mudrc; obdařený poznáním
एहि	<i>ehi</i>	<i>éhi</i>	pojď blíž
एन	<i>ena</i>	<i>éna</i>	to, toto
गाधि	<i>Gādhī</i>	<i>Gádhi</i>	<i>bráhmana</i> – Příběh bráhmany jménem Gádhi
गाय	<i>gāya</i>	<i>gāja</i>	píseň, modlitba
गायत्री	<i>gāyatrī</i>	<i>gājatrī</i>	píseň či <i>mantra</i> složená z 24 slabik
गन्ध	<i>gandha</i>	<i>gandha</i>	vůně jako jeden z pěti jemných prvků, viz <i>tanmātra</i>
गन्धमादन	<i>Gandhamādana</i>	<i>Gandhamādana</i>	nejvyšší hora na ostrově Pamban; hora – Příběh Uddálaky
गान्धार	<i>Gāndhāra</i>	<i>Gándhára</i>	země mezi Indií a Persií, zřejmě území současného Afghánistánu či současný Kandahár – Příběh o králi jménem Vipaščit
गन्धर्व	<i>gandharva</i>	<i>gandharva</i>	nebeský hudebník
गङ्गा	<i>Gaṅgā</i>	<i>Gangá</i>	posvátná řeka, největší řeka v Indii
गरुड	<i>Garuḍa</i>	<i>Garuda</i>	mystický pták, na němž létá bůh Višnu
गरुड	<i>garuḍa</i>	<i>garuda</i>	orel

गता	<i>gatā</i>	<i>gatá</i>	ta, která vyšla, odešla, šla
गौरी	Gaurī	Gaurí	jméno bohyně Durgy nebo Kálí; jméno bohyně Párvatí, manželky boha Šivy
गौरी	<i>gaurī</i>	<i>gaurí</i>	světlý, plavý; spravedlivý
गौरीवन	Gaurīvana	Gaurívana	les bohyně Gaurí – Příběh bráhmny jménem Kundadanta
गौतम	Gautama	Gautama	jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i>
गवल	Gavala	Gavala	král – Příběh bráhmny jménem Gádhi
गवल	<i>gavala</i>	<i>gavala</i>	divoký buvol
घन	<i>ghana</i>	<i>ghana</i>	pevný, hmotný; hmota
घ्राण	<i>ghrāṇa</i>	<i>ghrána</i>	nos jako jeden z pěti základních smyslových orgánů, viz <i>indrija</i> ; čich, čichání
गीत	<i>gīta</i>	<i>gíta</i>	píseň
गीता	Gītā	Gítá	posvátná píseň Bhagavadgítá, viz Bhagavadgítá; posvátná nauka přednášená ve verších
गोलोक	Goloka	Gólóka	část nebe; svět posvátných krav
गोमेद	<i>gomeda</i>	<i>góméda</i>	druh drahokamu
गोमेदद्वीप	Gomedadvīpa	Gómédadvīpa	kontinent obklopený oceánem šťávy z cukrové třtiny
ग्राम	<i>grāma</i>	<i>gráma</i>	vesnice
गुण	<i>guṇa</i>	<i>guna</i>	kvalita; třemi kvalitami jsou <i>sattva</i> , <i>radžas</i> a <i>tamas</i>
गुप्त	<i>gupta</i>	<i>gupta</i>	skrytý, tajný
गुरु	<i>guru</i>	<i>guru</i>	duchovní učitel
ह	<i>ha</i>	<i>ha</i>	hláska „ha“; poslední písmeno indické abecedy
हैहय	Haihaya	Haihaja	nepřátelský kmen – Příběh o králi jménem Vipaščit

हंस	<i>haṃsa</i>	<i>hamsa</i>	pták podobný labuti přepravující Stvořitele Brahmů
हन	<i>hana</i>	<i>hana</i>	zabíjející
हान	<i>hāna</i>	<i>hāna</i>	opuštění, vzdání se, zanechání
हर	Hara	Hara	jméno boha Šivy
हरि	Hari	Hari	jméno boha Višnu
हरि	<i>hari</i>	<i>hari</i>	bůh; žlutá, zlatá
हरिश्चन्द्र	Hariścandra	Hariščandra	legendární král proslulý spravedlností – Příběh krále Lavany
हरिश्चन्द्र	<i>hariścandra</i>	<i>hariščandra</i>	ten, kdo má vznešenost zlata; zářící jako zlato
हरीतकी	<i>haritakī</i>	<i>harítakí</i>	druh stromu s léčivými plody, vrcholák tříslavinový
हाटक	<i>hāṭaka</i>	<i>hātaka</i>	zlato
हाटक ईश्वर	<i>hāṭaka īśvara</i>	<i>hātaka īśvara, hātakéśvara</i>	pán zlata
हाटकेश्वर	Hāṭakeśvara	Hātakéśvara	bůh; jedna z forem boha Šivy – Příběh krále jménem Bali
हठ	<i>haṭha</i>	<i>hatha</i>	síla, násilí
हव्य	<i>havya</i>	<i>havya</i>	oběť bohům
हेम	<i>hema</i>	<i>héma</i>	zlato
हेमजट	Hemajaṭa	Hémadžata	horský kmen – Příběh o králi jménem Suraghu
हिम	<i>hima</i>	<i>hima</i>	chladný; chlad, led, sníh
हिमा	<i>himā</i>	<i>himá</i>	noc; speciální lék
हिमाद्रि	Himādri	Himádri	pohoří Himálaj
हिमद्रुह	<i>himadruḥ</i>	<i>himadruḥ</i>	Slunce
हिमालय	Himālaja	Himálaja	pohoří Himálaj
हिरण्यगर्भ	Hiraṇyagarbha	Hiranjagarbha	jméno Stvořitele Brahmy
हिरण्यगर्भ	<i>hiraṇyagarbha</i>	<i>hiranjagarbha</i>	duše vložená do jemného těla; září jako Slunce
हिरण्यकशिपु	Hiraṇyakaśipu	Hiranjakaśipu	král démonů – Příběh démona Prahlády

हिरण्यकशिपु	<i>hiranyaśipu</i>	<i>hiranjakaśipu</i>	oděný ve zlatě
हिरण्याक्ष	Hiraṇyākṣa	Hiranjākṣa	démon – Příběh Bhušundy
हिरण्याक्ष	<i>hiranyaākṣa</i>	<i>hiranjākṣa</i>	zlatooký
होम	<i>homa</i>	<i>hóma</i>	oběť, obětina
हाम्	<i>hrām</i>	<i>hrám</i>	zvolání
हीम्	<i>hrīm</i>	<i>hrím</i>	kořenová či <i>bídža mantra</i> spojená s <i>májou</i>
इडा	<i>iḍā</i>	<i>idá</i>	měsíční energetický kanál vlevo od páteře; úleva, chvála, uvolnění, osvěžení
इक्ष्वाकु	Ikṣvāku	Ikšvāku	syn jednoho z praotců, <i>manu</i> , jménem Vaivasvata; předek krále Rámy i krále Vidúrathy – Příběh o královně jménem Lílá, Příběh krále jménem Ikšvāku
इक्ष्वाकु	<i>ikṣvāku</i>	<i>ikšvāku</i>	druh hořké okurky
इलावती	Ilāvātī	Ilávātī	město na kontinentu jménem Kuśadvīpa
इन्द्र	Indra	Indra	bůh; král bohů; král nebes; mladík volných mravů – Příběh o královně jménem Ahaljá
इन्द्र	<i>indra</i>	<i>indra</i>	král, pán, vládce; duše či duch sídlící v těle
इन्द्रद्युम्न	Indradyumna	Indradjumna	král; „Zářný Indra“ – Příběh o královně jménem Ahaljá
इन्द्रजित्	Indrajit	Indradžit	osvícený <i>rākṣasa</i>
इन्द्रिय	<i>indriya</i>	<i>indrija</i>	mysl, smyslový orgán; smyslových orgánů je 22, z nichž prvních pět přináleží základním smyslům, kterými jsou <i>čakṣus</i> , <i>śrōtra</i> , <i>ghrána</i> , <i>džihvá</i> , <i>kája</i>
इन्दु	Indu	Indu	bůh Měsíce, viz též Sóma či Čandra; mudrc – Příběh synů mudrce jménem Indu
इन्दु	<i>indu</i>	<i>indu</i>	noc, Měsíc
इन्दुकला	<i>indukalā</i>	<i>indukalá</i>	paprsek Měsíce

ईश्वर	<i>īśvara</i>	<i>īšvara</i>	nevyšší bůh, Šiva; nejvyšší duše; nejvyšší Bytí; bůh, pán
इति	<i>iti</i>	<i>iti</i>	tak
यज्ञ	<i>yajña</i>	<i>jadžňa</i>	obřad, oběť, uctívání
यजुर्वेद	Yajurveda	Jadžurveda	jedna ze tří nejdůležitějších <i>véd</i> ; <i>véda</i> obřadů, uctívání
यक्ष	<i>yakṣa</i>	<i>jakša</i>	přírodní duch chránící poklady ukryté v zemi
यक्षिणी	<i>yakṣiṇī</i>	<i>jakšini</i>	ženský duch
यम	Yama	Jama	bůh a vládce říše mrtvých; bůh smrti
यम	<i>yama</i>	<i>jama</i>	dvojče; společník
यशस्कर	Yaśaskara	Jaśaskara	kašmírský král – Příběh Damy, Vjály a Katy
योग	<i>yoga</i>	<i>jóga</i>	jednota, sjednocení, spojení; spojení s Absolutnem
योगभूमिका	<i>yogabhūmikā</i>	<i>jógabhūmiká</i>	stupeň <i>jógy</i>
योगवासिष्ठ	Yogavāsiṣṭha	Jóga-Vásiṣṭha, Jógavásiṣṭha	Jóga mudrce Vasiṣṭhy
योगिन्	<i>yogin</i>	<i>jógin</i>	asketa; praktikující podle systému <i>jógy</i>
योगिनी	<i>yoginī</i>	<i>jógini</i>	čarodějka, žena zabývající se černou magií; ženský démon
युधिष्ठिर	Yudhiṣṭhira	Judhiṣṭhira	nejstarší bratr Ardžuny, syn krále Pándu a královny Kuntí z eposu Mahábhárata – Příběh Ardžuny, Příběh o vesničanech a kameni mudrců
युग	<i>yuga</i>	<i>juga</i>	časové období, eon, éra; čtyři éry jsou <i>krtajuga</i> , <i>trétajuga</i> , <i>dváparajuga</i> a <i>kalijuga</i>
कच	Kaca	Kača	syn učitele bohů – Píseň Kači, Příběh mudrce jménem Kača
कच	<i>kaca</i>	<i>kača</i>	jizva
कदम्ब	Kadamba	Kadamba	dynastie kdysi vládnoucí v severní Indii v říši Karnataka

कदम्ब	<i>kadamba</i>	<i>kadamba</i>	strom <i>kadamba</i> , neolamarckia cadamba; konec, bod; pól ekliptiky ve staroindické astronomii a astrologii
कैलास	Kailāsa	Kailāsa	posvátná hora v Tibetu představující bájnou horu Méru; též Kailáš
कैवल्य	<i>kaivalya</i>	<i>kaivalja</i>	osvobození ducha od hmoty, ztotožnění s nejvyšším, absolutní jednota; vedoucí k věčnému štěstí a osvobození
काय	<i>kāya</i>	<i>kāja</i>	dotyk jako jeden z pěti základních smyslových orgánů, viz <i>indrija</i> ; tělo; objekt k dosažení
काक	<i>kāka</i>	<i>kāka</i>	vrána
काकभुशुण्डि	Kākabhuṣuṇḍi	Kāka-Bhuṣundi, Kākabhuṣundi	mudrc v těle vrány, viz Bhuṣunda
काकतालीय	<i>kākatāliya</i>	<i>kākatālīja</i>	náhodný, náhlý, nečekaný; vztahuje se k příběhu o vráně, která usedne na palmu zrovna ve chvíli, kdy z palmy spadne zralý kokos
कला	<i>kalā</i>	<i>kalā</i>	částice; omezená činnost
काल	Kāla	Kāla	bůh času, bůh smrti
काल	<i>kāla</i>	<i>kāla</i>	černý; čas, časové období; osud, smrt
कलाप	Kalāpa	Kalāpa	svaté místo z eposu Mahābhārata – Příběh bráhmany jménem Kundadanta
कलाप ग्राम	Kalāpagrāma	Kalāpagrāma	viz Kalāpa
कालरात्री	Kālarātrī	Kālarātrī	Noc Smrti; označení bohyně Kálí; konec světa
कलि	<i>kali</i>	<i>kali</i>	roztržka, hádka
काली	Kālī	Kālī	bohyně času, stvoření i zániku; velká matka
कलियुग	<i>kaliyuga</i>	<i>kalijuga</i>	čtvrtý věk, věk bohyně času Kálí, věk temnoty, železný věk, věk, v němž převažují roztržky a přetvářka (současné období)
कालिका	Kālikā	Kālikā	bohyně Kálí

कल्प	<i>kalpa</i>	<i>kalpa</i>	myšlenka, obřad; období, věk označující jeden Brahmův den
कल्पना	<i>kalpanā</i>	<i>kalpaná</i>	myšlenka, představa; hypotéza, fikce
काम	<i>kāma</i>	<i>káma</i>	touha, toužení, sexuální touha; požitek, potěšení
कमण्डलु	<i>kamaṇḍalu</i>	<i>kamandalu</i>	tykev, džbán
कन्द	<i>kanda</i>	<i>kanda</i>	jedno z energetických center, z nichž vychází pohyb <i>prány</i> ; cibulka
कण्डन	<i>Kaṇḍana</i>	Kandana	démon z kadambového lesa – Příběh o vesničanech a kameni mudrců
कण्डन	<i>kaṇḍana</i>	<i>kandana</i>	hmoždír; tlčení, drcení
कर्पदन	Kapardana	Kapardana	mudrc – Příběh o vesničanech a kameni mudrců
कफ	<i>kapha</i>	<i>kapha</i>	hlen; vlhkost; jeden ze tří tělesných výměšků, jimiž jsou <i>vāta</i> , <i>pitta</i> a <i>ślēṣman</i> neboli <i>kapha</i> , používaných v <i>ájurvédě</i>
कपिल	Kapila	Kapila	védský mudrc Kapila považovaný za zakladatele školy <i>sánkhja</i>
करण	<i>karaṇa</i>	<i>karana</i>	prostředek, pomocník v činnosti
कार्य	<i>kārya</i>	<i>kárja</i>	čin, skutek
कर्कटी	Karkaṭī	Karkatí	démon v ženské podobě – Příběh o Karkatí
कर्कटी	<i>karkaṭī</i>	<i>karkatí</i>	okurka
कर्म	<i>karma</i>	<i>karma</i>	viz <i>karman</i>
कर्मकोश	<i>karma-kośa</i>	<i>karma-kóša</i>	karmický obal; zahrnuje obaly <i>annamaja-kóša</i> , <i>prána-kóša</i> a <i>manómaja-kóša</i> ; viz <i>kóša</i>
कर्मन्	<i>karman</i>	<i>karman</i>	čin, počinání; působení a následky činů; čin podléhající zákonu příčiny a následku
कर्मेन्द्रिय	<i>karmendriya</i>	<i>karméndrija</i>	činný orgán; pět činnými orgány jsou <i>vák</i> , <i>páni</i> , <i>páda</i> , <i>upastha</i> , <i>páju</i> ; viz <i>karma</i> a <i>indrija</i>
करोति	<i>karoti</i>	<i>karóti</i>	činit, dělat; stavět
कर्ता	<i>kartā</i>	<i>kartá</i>	pracující; provádějící činnost

कार्तवीर्य	Kārtavīrya	Kārtavīrja	Kārtavīrja Ardžuna, viz Ardžuna
कार्तिकेय	Kārtikeya	Kārtikéja	bůh války; syn Šivy; pro přepravu mu sloužil páv – Příběh Bhušundy
कारुण्य	Kāruṇya	Kárunja	syn Ágnivéši
काशी	Kāśī	Káśí	město Benáres neboli Váránasi, jedno ze sedmi posvátných indických měst
कश्यप	Kaśyapa	Kaśjapa	jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i>
काष्ठ	kāṣṭha	káṣṭha	dřevo, dřevěné poleno; cíl, záměr
कट	Kaṭa	Kata	démon – Příběh Damy, Vjály a Katy
कट	kaṭa	kata	mrtvé tělo
कटाञ्ज	Kaṭāñja	Katáñdža	lovec – Příběh bráhmany jménem Gádhi
ख	kha	kha	éter
खं	khaṃ	kham	éter
खण्ड	khaṇḍa	khanda	část, kus
खर	Khara	Khara	démon bojující v armádě démona Rávany
खेचरी	khecari	khécarí	magická schopnost létat
किरपुर	Kirapura	Kirapura	království – Příběh bráhmany jménem Gádhi
किरात	Kirāta	Kiráta	horský divoký kmen – Příběh bráhmany jménem Gádhi, Příběh o králi jménem Vipaščit
किरात	kirāta	kiráta	člen horského kmene
कोसल	Kosala	Kósala	království – Příběh bráhmany jménem Gádhi, Příběh o Šikhidhavadžovi a Čudále
कोश	kośa	kóša	obal, pouzdro; pět tělesnými obaly jsou <i>annamaja</i> , <i>prána</i> , <i>manómaja</i> , <i>vidžňánamaja</i> a <i>ánandamaja</i> (první tři tvoří karmické tělo <i>karma-kóša</i>); dokonalý mudrc překračuje všech pět obalů a spočívá v šestém zvaném <i>átmamaja</i>

कोत	Koṭa	Kóta	král – Příběh Dášúry; dynastie ve staré Indii
कोत	<i>koṭa</i>	<i>kóta</i>	pevnost
क्रौञ्च	Krauñca	Krauñča	pohoří – Příběh bráhmany jménem Kundadanta
क्रौञ्च	<i>krauñca</i>	<i>krauñča</i>	druh ptáka; koliha
क्रौञ्चद्वीप	Krauñcadvīpa	Krauñčadvīpa	kruhový kontinent obklopený oceánem sraženého mléka
क्रिया	<i>kriyā</i>	<i>krijá</i>	čin, činnost, konání; očistné cvičení; konající
क्रोध	<i>kródha</i>	<i>kródha</i>	zlost, zloba
कृष्ण	Kṛṣṇa	Kršna	bůh, podoba boha Višnu; <i>avatára</i>
कृष्ण	<i>kṛṣṇa</i>	<i>kršna</i>	tmavý, černý, tmavomodrý; tmavý jako bouřkový mrak
कृत	<i>kṛta</i>	<i>krta</i>	číslo čtyři, dobrý čin; dobrý, hotový, dokončený
कृतयुग	<i>kṛtayuga</i>	<i>krtajuga</i>	první věk, zlatý věk, též <i>satjajuga</i> , čtyřikrát delší než <i>kalijuga</i> ; věk, v němž převažuje pravda a spravedlnost
कृतान्त	<i>kṛtānta</i>	<i>krtánta</i>	ukončení; vedoucí ke konci, způsobující konec; následek minulých činů; viz <i>krta</i> a <i>anta</i>
कृति	<i>kṛti</i>	<i>krti</i>	stvoření
कुबेर	Kubera	Kubéra	bůh hojnosti a bohatství
कूल	<i>kūla</i>	<i>kúla</i>	nádrž, rybník, břeh
कुमार	<i>kumāra</i>	<i>kumára</i>	mladík, dítě
कुम्भ	Kumbha	Kumbha	<i>bráhmana</i> , za něhož se vydávala Čudálá – Příběh o Šikhidhvažovi a Čudále
कुम्भ	<i>kumbha</i>	<i>kumbha</i>	nádoba, džbán
कुम्भक	<i>kumbhaka</i>	<i>kumbhaka</i>	zastavení dechu
कुण्ड	Kuṇḍa	Kunda	syn boha Indry
कुन्द	<i>kunda</i>	<i>kunda</i>	jasmín

कुण्ड	<i>kuṇḍa</i>	<i>kunda</i>	kruhová nádoba, studna, nádrž
कुण्डदन्त	Kuṇḍadanta	Kundadanta	<i>bráhmana</i> ze země Vidéha – Příběh bráhmany jménem Kundadanta
कुण्डलिनी	<i>kuṇḍalinī</i>	<i>kundaliní</i>	prvotní energie, hadí síla; svinutý
कुरु	Kuru	Kuru	oblast severně od hory Méru – Příběh o Šikhidhvadžovi a Čudále
कुरु	<i>kuru</i>	<i>kuru</i>	rostlina <i>solanum jacquini</i>
कुश	<i>kuśa</i>	<i>kuśa</i>	druh trávy používané při obětech
कुशद्वीप	Kuśadvīpa	Kuśadvīpa	kruhový kontinent, hustě osídlený, obklopený oceánem přečištěného či přepuštěného másla; též Plakšadvīpa
लाज	<i>lāja</i>	<i>ládža</i>	pražené zrno
लक्ष्मण	Lakṣmaṇa	Lakṣmana	bratr Rámy
लक्ष्मी	Lakṣmī	Lakṣmí	družka boha Višnu; bohyně bohatství a štěstí
लक्ष्मी	<i>lakṣmī</i>	<i>lakṣmí</i>	štěstí, bohatství, vznešenost
लक्ष्मी नारायण	Lakṣmī Nārāyaṇa	Lakṣmī Nárájana	projevení boha Višnu, na obrazech znázorněné jako Višnu v tmavé barvě se svoji družkou Lakṣmí v jejich božském příbytku zvaném Vajkuntha
लवण	Lavaṇa	Lavana	král – Příběh krále Lavany
लवण	<i>lavaṇa</i>	<i>lavana</i>	krásný, kultivovaný, slaný; sůl
लीला	Lilā	Lílá	královna, manželka krále Padmy – Příběh o královně jménem Lílá
लीला	<i>līlā</i>	<i>lílá</i>	hra, zábava
लिङ्ग	<i>liṅga</i>	<i>linga</i>	obraz boha; spojení; vlastnost; charakteristika, rys, znak; mužský pohlavní orgán
लिङ्गदेह	<i>liṅgadeha</i>	<i>lingadéha</i>	jemné tělo
लिङ्गशरीर	<i>liṅgaśarīra</i>	<i>lingaśaríra</i>	jemné tělo
लोभ	<i>lobha</i>	<i>lóbha</i>	chtivost, lačnost
लोक	<i>loka</i>	<i>lóka</i>	svět; pohled, vidění

लोकलोक	Lokāloka	Lókálóka	Lókálóka Suméru, hora jižního pólu, na jejímž vrcholku se setkávají tři světy; pás pohoří obklopující svět a oddělující ho od temnoty; viz <i>lóka alóka</i>
मद	<i>mada</i>	<i>mada</i>	pýcha
मादन	<i>mādana</i>	<i>mādana</i>	opojný, vzrušující
मदनिका	Madanikā	Madanikā	žena, v níž se měnil Kumbha; další podoba královny Čudály – Příběh o Šikhidhvadžovi a Čudále
मध्यम	<i>madhyama</i>	<i>madhjama</i>	neprojevený zvuk zakoušený v srdci, třetí ze čtyř tvarů zvuku <i>vāni</i> ; střed; střední
मगध	Magadha	Magadha	oblast v Indii, jižní Bihár – Příběh o královně jménem Ahaljá
महाभारत	Mahābhārata	Mahābhārata	jeden z nejvýznamnějších staroindických eposů, jehož součástí je Bhagavadgítá
महाभाव	<i>mahābhāva</i>	<i>mahābhāva</i>	velké bytí
महाभोक्ता	<i>mahābhoktā</i>	<i>mahābhóktā</i>	viz <i>mahābhókr</i>
महाभोक्तृ	<i>mahābhoktr</i>	<i>mahābhókr</i>	ten, kdo si dokonale užívá potěšení
महाचित्	<i>mahācit</i>	<i>mahācīt</i>	velká inteligence; velké vědomí
महादृष्टि	<i>mahādr̥ṣṭi</i>	<i>mahādr̥ṣṭi</i>	velké zření
महाजीव	<i>mahājīva</i>	<i>mahādžīva</i>	velká duše, kosmická duše
महायुग	<i>mahāyuga</i>	<i>mahājuga</i>	velká <i>juga</i> , období zahrnující čtyři jugy, jimiž jsou <i>krta</i> , <i>trétá</i> , <i>dvápara</i> a <i>kali</i>
महाकर्ता	<i>mahākartā</i>	<i>mahākartā</i>	viz <i>mahākartr</i>
महाकर्तृ	<i>mahākartr</i>	<i>mahākartr</i>	ten, kdo dokonale provádí činnost
महाक्रिया	<i>mahākriyā</i>	<i>mahākrijā</i>	velký čin
महामेरु	Mahāmeru	Maháméru	nebeská hora, na níž přebývají bohové; bájná hora Méru ve středu země; pupek země; též Méru, Suméru
महान्	<i>mahān</i>	<i>mahán</i>	velký

महारामायण	Mahārāmāyaṇa	Mahá-Rámájana, Mahárámájana	Velká Rámájana; rozšíření eposu o Rámovi, Jóga-Vásiṣṭha
महर्षि	<i>maharṣi</i>	<i>maharṣi</i>	velký mudrc
महासत्ता	<i>mahāsattā</i>	<i>mahāsattā</i>	velká existence, velké bytí
महास्पन्द	<i>mahāspanda</i>	<i>mahāspanda</i>	velká vibrace
महाशक्ति	<i>mahāśakti</i>	<i>mahāśakti</i>	velká síla
महात्यागिन्	<i>mahātyāgin</i>	<i>mahātjāgin</i>	dokonale oproštěný, dokonale se zříkající
माहेन्द्र	Māhendra	Máhéndra	hory, pohoří – Příběh Punji a Pávany, Příběh o Šikhidhvaḍžovi a Čudále, Příběh o králi jménem Vipāṣṭit
माहेन्द्र	<i>māhendra</i>	<i>máhéndra</i>	východní
मैनाक	Maināka	Maināka	pohoří – Příběh o Šikhidhvaḍžovi a Čudále
मैत्री	<i>maitrī</i>	<i>maitrī</i>	přáteskost, laskavost, přátelství
मय	<i>maya</i>	<i>maja</i>	zranění, trápení; složený, obsahující
माया	<i>māyā</i>	<i>májá</i>	vesmírný klam, iluze; kosmická hra
माला	<i>mālā</i>	<i>málá</i>	věnc květin, růženec
मलय	Malaya	Malaja	pohoří – Příběh Bhuṣundy, Příběh o králi jménem Vipāṣṭit
मालव	Mālava	Málava	království – Příběh bráhmany jménem Kundadanta
मल्व	Malva	Malva	království – Příběh o Šikhidhvaḍžovi a Čudále
मल्व	malva	malva	nemoudrý, hloupý
मनन	<i>manana</i>	<i>manana</i>	myšlení
मनस्	<i>manas</i>	<i>manas</i>	část mysli v kontaktu se světem; myšlení, myšlenkový postup, názor; vnímání, představivost
मानव	<i>mānava</i>	<i>mánava</i>	lidská bytost, člověk
मण्डल	<i>maṇḍala</i>	<i>mandala</i>	kruh, kolo; oblast, země
मण्डप	<i>maṇḍapa</i>	<i>mandapa</i>	sloupy ohraničená chrámová hala

मन्दर	Mandara	Mandara	pohoří – Příběh o králi jménem Vipašcit, Příběh o Šikhidhavadžovi a Čudále
मन्दर	<i>mandara</i>	<i>mandara</i>	zrcadlo; nebe
माण्डव्य	Māṇḍavya	Mándavja	mudrc – Příběh o králi jménem Suraghu
मान्धाता	Māndhātā	Mándhátá	viz Mándhátr
मान्धातृ	Māndhātṛ	Mándhátr	osvícený král a válečník – Příběh Bhásy a Vilásy
मन्द्र	Mandra	Mandra	nepřátelské území – Příběh o králi jménem Vipašcit
मन्द्र	<i>mandra</i>	<i>mandra</i>	hluboký, spodní tón
मणिपूर	<i>maṇipūra</i>	<i>manipúra</i>	třetí neboli solar plexus <i>čakra</i>
मङ्कि	Maṅki	Manki	poutník – Příběh poutníka jménem Manki
मनो आकाश	<i>mano ākāśa</i>	<i>manó ákáša</i>	prostor mysli
मनोमयकोश	<i>manomaya-kośa</i>	<i>manómaja-kóša</i>	mentální či myšlenkové tělo, třetí z tělesných obalů, viz <i>kóša</i>
मन्त्र	<i>mantra</i>	<i>mantra</i>	posvátný text, modlitba; myšlenka, slabika či slovo přinášející ochranu
मनु	<i>manu</i>	<i>manu</i>	praotec, ochránce lidstva, tvůrce jedné <i>manvantary</i> ; moudrý
मन्वन्तर	<i>manvantara</i>	<i>manvantara</i>	období, v němž vládne jeden vládce, <i>manu</i> ; viz <i>manu</i> , <i>antara</i>
मथा	<i>mathā</i>	<i>mathá</i>	léčivá formule k očistě
मथुरा	Mathurā	Mathurá	město ve státě Uttar Pradéš, jedno ze sedmi posvátných indických měst – Příběh bráhmny jménem Kundadanta
मात्र	<i>mātra</i>	<i>mátra</i>	čirý; pouhý
मात्रा	<i>mātrā</i>	<i>mátrá</i>	element; vlastnost; jednotka
मातृका	<i>māṭṛkā</i>	<i>máṭṛká</i>	božská matka, matka; mateřský
मात्सर्य	<i>mātsarya</i>	<i>mátsarja</i>	žárlivost
मौन	<i>mauna</i>	<i>mauna</i>	mlčení, setrvání v tichu

मेदस्	<i>medas</i>	<i>médas</i>	morek, lymfa
मेध	<i>medha</i>	<i>médha</i>	morek, tuk, šťáva z masa
मेदिनी	<i>medinī</i>	<i>médinī</i>	země, místo, půda
मेला	<i>melā</i>	<i>mélá</i>	shromáždění
मेरु	Meru	Méru	nebeská hora, na niž přebývají bohové; bájná hora Méru ve středu země; pupek země; viz též Maháméru, Suméru
मित्र	Mitra	Mitra	bůh Slunce
मोह	<i>moha</i>	<i>móha</i>	nevědomost, pošetilost, zmatenost, neschopnost rozlišování mezi skutečným a neskutečným
मोक्ष	<i>mokṣa</i>	<i>mókṣa</i>	osvobození, uvolnění, vysvobození, spása
मूलाधार	<i>mūlādhāra</i>	<i>múládhára</i>	první neboli kořenová <i>čakra</i>
मुमुक्षु	<i>mumukṣu</i>	<i>mumukṣu</i>	toužící po svobodě, hledající osvobození
मुमुक्षुव्यवहार प्रकरण	Mumukṣu- vyavahāra prakaraṇa	Mumukṣu- vjavahāra prakarana	Kniha O chování hledajícího
मुनि	<i>muni</i>	<i>muni</i>	mudrc, světec držící <i>maunu</i>
मुर	Mura	Mura	osvícený <i>asura</i> – Příběh o králi jménem Vipāṣṭit
न	<i>na</i>	<i>na</i>	ne
नभोरथ	Nabhoratha	Nabhóratha	otec krále Vidúrathy – Příběh o královně jménem Lílá
नाडी	<i>nāḍī</i>	<i>nádí</i>	energetická dráha či energetický kanál; trubice, žíla, nerv, flétna
नग	<i>naga</i>	<i>naga</i>	had
नाग	<i>nāga</i>	<i>nága</i>	had; kobra; démon ve formě hada
नगर	<i>nagara</i>	<i>nagara</i>	město
नमः	<i>namaḥ</i>	<i>namah</i>	pozdrav, provolání slávy
नमस्	<i>namas</i>	<i>namas</i>	poklona, projev úcty
नमो	<i>namo</i>	<i>namó</i>	viz <i>namah</i>

नमुचि	Namuci	Namuči	osvícený démon – Příběh Bhásy a Vilásy
नन्दि	Nandi	Nandi	bílý býk boha Šivy symbolizující čistotu a vitalitu
नर	<i>nara</i>	<i>nara</i>	člověk; prvotní Člověk či věčná Duše prostupující vesmír
नारद	Nārada	Nárada	osvícený mudrc, zpěvák a vypravěč příběhů – Příběh o Karkatí, Příběh Bhásy a Vilásy
नारायण	Nārāyaṇa	Nárájana	syn prvotního Člověka; jiné jméno boha Višnu
नरसिंह	Narasimha	Narasimha	podoba boha Višnu, <i>avatára</i> , obr s lví hlavou – Příběh démona Prahlády; ministr – Příběh Damy, Vjály a Katy
नरसिंह	<i>narasimha</i>	<i>narasimha</i>	velký bojovník, doslova „lev mezi muži“
नासाग्र	<i>nāsāgra</i>	<i>násāgra</i>	špička nosu
नेति	<i>neti</i>	<i>néti</i>	ne tak; viz <i>na, iti</i>
नेतिनेति	<i>neti-neti</i>	<i>néti-néti</i>	ne toto a ne tamto; metoda negace, tj. odmítání všeho, co není skutečné, až zůstane pouze <i>Átman</i> , Já
नियति	<i>niyati</i>	<i>nijati</i>	osud, nutnost
नीलगिरि	Nīlagiri	Nīlagiri	pohoří; Modré hory – Příběh o králi jménem Vipašcit
निर्वाण	<i>nirvāṇa</i>	<i>nirvána</i>	konečné vysvobození, vyvanutí
निर्वाण खण्ड पूर्वथा	Nirvāṇa khaṇḍa pūrvathā	Nirvána khanda pūrvathā	O osvobození, část první
निर्वाण प्रकरण	Nirvāṇa prakaraṇa	Nirvána prakarana	Kniha O osvobození
निर्वाण उत्तरत्र भाग	Nirvāṇa uttaratra bhāga	Nirvána uttaratra bhāga	O osvobození, následující část
निर्विकल्प	<i>nirvikalpa</i>	<i>nirvikalpa</i>	nepohnutý, beze změn a rozdílností, neměnný, nepochybný, bez pochyb, bez zaváhání
निवृत्त	<i>nivṛtta</i>	<i>nivṛtta</i>	ten, kdo zmizel, odešel, nechal vše být

ओजस्	<i>ojas</i>	<i>ódžas</i>	záře, světlo, jas; energie
ओमं, ओं, ॐ	<i>om</i>	<i>Óm</i>	<i>Brahman</i> ; prvotní zvuk; posvátná slabika pronášená na začátku a na konci čtení posvátných textů nebo modliteb; viz <i>Aum</i>
ॐ नमो नारायणाय	<i>om namo nārāyaṇāya</i>	<i>Óm namó Nárájanāja</i>	<i>mantra</i> pro sjednocení individuálního a kosmického Vědomí: „Vzdávám úctu <i>Brahman</i> (vnitřnímu Já, bohu Višnu).“
ओमं तत् सत्	<i>om tat sat</i>	<i>Óm tat sat</i>	trojice manter poukazující k věčnému <i>Brahman</i> ; tři jména pro nejvyšší Skutečnost
पा	<i>pā</i>	<i>pá</i>	pijící, doprovázející
पाचा	<i>pācā</i>	<i>páčá</i>	dozrání
पाद्	<i>pāda</i>	<i>páda</i>	noha; jeden z pěti činných orgánů zvaných <i>karméndrija</i>
पद्म	Padma	Padma	král, manžel první královny jménem Lílá – Příběh o královně jménem Lílá
पद्म	<i>padma</i>	<i>padma</i>	lotos
पायु	<i>pāyu</i>	<i>pāju</i>	konečník; jeden z pěti činných orgánů zvaných <i>karméndrija</i>
पण	<i>paṇa</i>	<i>pana</i>	majetek; přebývání; pronajmutí
पाण्डव	Pāṇḍava	Pándava	Pánduovci, synové či následníci Pándua z eposu Mahábhárata
पाणि	<i>pāṇi</i>	<i>páni</i>	ruka; jeden z pěti činných orgánů zvaných <i>karméndrija</i>
परा	<i>parā</i>	<i>pará</i>	zvuk <i>Brahman</i> , prvotní projev zvuku, úroveň neprojeveného, nejvyšší stupeň zvuku, první ze čtyř tvarů zvuku <i>váni</i>
परम	<i>parama</i>	<i>parama</i>	nejvyšší, největší, nejzazší
पारिजात	<i>pārijāta</i>	<i>páridžáta</i>	druh jasmínu, který vykvétá v noci
परिघ	Parigha	Parigha	perský král – Příběh o králi jménem Suraghu
परिघ	<i>parigha</i>	<i>parigha</i>	brána; železný kyj

पर्णाद	Parṇāda	Parnāda	nové jméno perského krále Parighy – Příběh o králi jménem Suraghu
पर्णाद	<i>parṇāda</i>	<i>parnāda</i>	pocházející z <i>Brahman</i> ; patřící <i>Brahman</i>
पर्ष	Parša	Parša	Persie – Příběh o králi jménem Vipaščit
पर्ष	<i>parša</i>	<i>parša</i>	nebezpečný, obávaný; násilný
पार्श्व	<i>pārśve</i>	<i>páršvé</i>	vedle
पार्थिव	Pārthiva	Pārthiva	jméno Vasišthy; Zemský
पर्वत	<i>parvata</i>	<i>parvata</i>	hora
पार्वत	<i>pārvata</i>	<i>pārvata</i>	horský
पर्वतमाला	Parvatamālā	Parvatamálá	pohoří v blízkosti Thiruvannamalai a Arunáčaly
पार्वती	Pārvatī	Pārvatī	bohyně; manželka Šivy; bohyně lásky a oddanosti; bohyně hor; viz Umá
पश्यन्ती	<i>paśyanti</i>	<i>pašjantī</i>	kosmický zvuk, který vnímá mudrc, nejvyšší světská úroveň řeči, druhý ze čtyř tvarů zvuku <i>váni</i>
पात	<i>pāta</i>	<i>pāta</i>	pád, upadnutí
पाताल	<i>pātāla</i>	<i>pātāla</i>	nižší oblasti světa, podsvětí
पतित	<i>patita</i>	<i>patita</i>	padlý, spadlý
पातित	<i>pātita</i>	<i>pātita</i>	vržený
पवन	<i>pavana</i>	<i>pavana</i>	čistý; vítr
पावन	Pāvana	Pāvana	syn Dírghatapy – Příběh Punji a Pávany
पावन	<i>pāvana</i>	<i>pāvana</i>	čistý, svatý
पिङ्गल	<i>piṅgala</i>	<i>pingala</i>	sluneční energetický kanál vpravo od páteře; zlatý či žlutý; oheň
पिशाच	<i>piśāca</i>	<i>pišāca</i>	duch, skřítek, zlý duch
पित्त	<i>pitta</i>	<i>pitta</i>	žluč; teplo; jeden ze tří tělesných výměšků, jimiž jsou <i>vāta</i> , <i>pitta</i> a <i>ślēšman</i> neboli <i>kapha</i> , používaných v <i>ájurvédě</i>

प्लक्ष	<i>plakṣa</i>	<i>plakṣa</i>	fíkovník posvátný, ficus religiosa
प्लक्षद्वीप	Plakṣadvīpa	Plakṣadvīpa	viz Kuṣadvīpa
प्र	<i>pra</i>	<i>pra</i>	před; původní, dokonalý, počáteční, přední
प्रधान	<i>pradhāna</i>	<i>pradhāna</i>	prvotní princip, prvotní příčina hmotného světa; přirozený stav věcí; první, hlavní, vedoucí, převládající
प्रद्युम्न	<i>pradyumna</i>	<i>pradjumna</i>	rozum; milý, pěkný
प्रद्युम्न शेखर	Pradyumna Śekhara	Pradjumna Śekhara	hora – Příběh Damy, Vjály a Katy
प्रादुर्	<i>prādur</i>	<i>prādur</i>	ven, na světlo
प्रादुर्भाव	<i>prādurbhāva</i>	<i>prādurbhāva</i>	vstoupit do bytí, vzniknout, projevit se; projevení
प्रज्ञा	<i>prajñā</i>	<i>pradžñā</i>	pochopení, inteligence, moudrost
प्रज्ञप्ति	<i>prajñapti</i>	<i>pradžñapti</i>	učení, poučení
प्रज्ञप्ति	Prajñapti	Pradžñapti	král na kontinentu Kuṣadvīpa – Dotazy krále jménem Pradžñapti
प्रग	<i>praga</i>	<i>praga</i>	předcházet, jít první
प्रहस्त	Prahasta	Prahasta	osvícený <i>rākṣasa</i> – Příběh mudrce z vnějšího prostoru
प्रह्लाद	Prahlāda	Prahlāda	démon – Příběh démona Prahlády
प्रह्लाद	<i>prahlāda</i>	<i>prahlāda</i>	radost, štěstí
प्रयाग	Prayāga	Prajāga	svaté místo určené k obřadům a modlitbám – Příběh bráhmany jménem Gádhi, Dotazy krále jménem Pradžñapti
प्रयाग	<i>prayāga</i>	<i>prajāga</i>	svaté místo určené k obřadům; oběť; kuň
प्रकरण	<i>prakaraṇa</i>	<i>prakarana</i>	kniha, část, oddíl
प्रकृति	<i>prakṛti</i>	<i>prakṛti</i>	základní forma; hmota; přirozenost, příroda; povaha
प्राण	<i>prāṇa</i>	<i>prāna</i>	životní dech, životní energie; zároveň jeden z pěti základních větrů v těle, jimiž jsou <i>prāna</i> , <i>apāna</i> , <i>udāna</i> , <i>samāna</i> , <i>vjána</i> , který proudí od nosních dírek k srdci

प्राणायाम	<i>prāṇāyāma</i>	<i>pránájāma</i>	řízení dechu, ovládání dechu
प्राणमय	<i>prāṇamaya</i>	<i>prānamaja</i>	složený z <i>prány</i> , z životního dechu
प्राणमयकोश	<i>prāṇamaya-kośa</i>	<i>prānamaja-kóša</i>	pránické či energetické tělo, druhý z pěti tělesných obalů, viz <i>kóša</i>
प्रणव	<i>praṇava</i>	<i>pranava</i>	zvuk posvátné slabiky Óm, Aum
प्रत्यक्ष	<i>pratyakṣa</i>	<i>pratjakṣa</i>	zjevný, viditelný, evidentní; přímá zkušenost, přímé nahlížení, přímé vnímání
प्रवाह	<i>pravāha</i>	<i>praváha</i>	proud
प्रवृत्त	<i>pravṛtta</i>	<i>pravrtta</i>	zaměstnaný, zaneprázněný, do něčeho zapojený
प्रेत	<i>preta</i>	<i>préta</i>	duch mrtvého člověka; oddělený, zesnulý
पृथिवी	<i>pr̥thivī</i>	<i>prthiví</i>	země jako jeden z pěti základních prvků, viz <i>bhúta</i>
पूजा	<i>pūjā</i>	<i>púdžā</i>	uctívání, úcta
पुण्य	Puṇya	Punja	syn Dírghatapy – Příběh Punji a Pávany
पुण्य	<i>punya</i>	<i>punja</i>	čirý, čistý, svatý
पुर	<i>pura</i>	<i>pura</i>	město; hrad
पूर	<i>pūra</i>	<i>púra</i>	naplňující; záplava, proud, jezero
पूरक	<i>pūraka</i>	<i>púraka</i>	nádech; naplnění, záplava
पुराण	<i>purāṇa</i>	<i>purána</i>	minulá událost, legenda
पुरी	<i>purī</i>	<i>purí</i>	město, hrad; tělo
पुर्यष्टक	<i>puryaṣṭaka</i>	<i>purjaṣṭaka</i>	jemné tělo skládající se z osmi částí
पुरुष	<i>puruṣa</i>	<i>puruša</i>	první nejvyšší Bytost, kosmická bytost; člověk; duše, duch
पुरुषार्थ	<i>puruṣārtha</i>	<i>purušártha</i>	cíl lidského snažení; čtyři hlavní cíle lidského snažení jsou <i>dharma</i> , <i>artha</i> , <i>kāma</i> a <i>mókša</i>
पूर्वथा	<i>pūrvathā</i>	<i>púrvathá</i>	první, předcházející
पुष्कर	<i>puṣkara</i>	<i>puškara</i>	modrý lotos; slunce; rybník
पुष्करद्वीप	Puṣkaradvīpa	Puṣkaradvīpa	kontinent obklopený sladkou vodou

राज	<i>rāja</i>	<i>rādža</i>	král
रजस्	<i>rajas</i>	<i>radžas</i>	kvalita neboli <i>guna</i> vyjadřující aktivitu, jedna ze tří kvalit; vášeň, touha, zalíbení
राजस	<i>rājasa</i>	<i>rādžasa</i>	obdařený kvalitou <i>radžas</i> ; nečistý, vášnivý
राग	<i>rāga</i>	<i>rāga</i>	touha, silná touha, vášeň; hudební melodie, skladba
राक्षस	<i>rākṣasa</i>	<i>rākṣasa</i>	zlý duch, démon
राक्षसी	<i>rākṣasī</i>	<i>rākṣasī</i>	ženský démon, démonka
रक्त	Rakta	Rakta	božská matka – Příběh Bhušundy
रक्त	<i>rakta</i>	<i>rakta</i>	červený, karmínový; krev; milý
रम्	<i>ram</i>	<i>ram</i>	<i>bídža mantra</i> neboli kořenová <i>mantra</i> spojená s třetí <i>čakrou</i>
राम	Rāma	Rāma	král; podoba boha Višnu; <i>avatára</i>
राम	<i>rāma</i>	<i>rāma</i>	radující se
रामायण	Rāmāyaṇa	Rámájana	epos o králi Rámovi
रमण	<i>ramaṇa</i>	<i>ramana</i>	manžel; radost
रमण महर्षि	Ramaṇa Maharṣi	Ramana Maharṣi	jeden z největších indických mudrců dvacátého století žijící na úpatí svaté hory Arunáčaly v Tamil Nadu; jeho učení se řadí k učení filosofie <i>advaity</i>
रस	<i>rasa</i>	<i>rasa</i>	chuť jako jeden z pěti jemných prvků, viz <i>tanmátra</i> ; jazyk; základní tělní tekutina; morek; jádro, podstata; cit, nálada
रत्न	<i>ratna</i>	<i>ratna</i>	drahokam
रत्नवालीविहार	Ratnavālīvihāra	Ratnavālīvihāra	palác – Příběh Damy, Vjály a Katy
रावण	Rāvaṇa	Rāvana	král démonů vládoucí na Srí Lance, který unesl Rámovu manželku Sítu a se kterým Rāma bojoval
रावण	<i>rāvaṇa</i>	<i>rāvana</i>	řvoucí, hřmící; nařkající
रेचक	<i>recaka</i>	<i>réčaka</i>	výdech, vyprázdnění

ऋग्वेद	R̥gveda	Rgvéda	jedna ze tří nejdůležitějších <i>véd</i> ; <i>véda</i> modliteb
रोध	Rodha	Ródha	vesnice – Příběh bráhmany jménem Kundadanta
रोध	<i>rodha</i>	<i>ródha</i>	překážka, zákaz
ऋषि	<i>ṛṣi</i>	<i>rṣi</i>	mudrc, zřec
रुद्र	Rudra	Rudra	bůh větru a bouře, „ten, kdo burácí“; ničitel; později bůh Šiva
रुद्र	<i>rudra</i>	<i>rudra</i>	strašlivý, hrůzu budící
रूप	<i>rūpa</i>	<i>rúpa</i>	forma jako jeden z pěti jemných prvků, viz <i>tanmātra</i> ; tvar, obraz, projev
सच्चिदानन्द	<i>saccidānanda</i>	<i>saččidánanda, sat-čit-ánanda</i>	Bytí, Vědomí a Blaženost; subjektivní zážitek neomezeného Vědomí
सचित्त	<i>sacitta</i>	<i>sačitta</i>	obdařený schopností uvažovat
सदाशिव	<i>sadāśiva</i>	<i>sadāśiva</i>	neustále šťastný a spokojený
साध्य	Sādhya	Sādhja	bůh lásky; božstvo uctívané v Kašmíru
साध्य	<i>sādhya</i>	<i>sādhja</i>	nebeská bytost patřící ke skupině bohů oddaných Šivovi
सगुण	<i>saguṇa</i>	<i>saguna</i>	s vlastnostmi; obdařený kvalitami
सहस्रार	<i>sahasrāra</i>	<i>sahasrāra</i>	sedmá neboli korunní či temenní <i>čakra</i>
सह्य	Sahya	Sahja	pohoří, též Sahjádri – Příběh Bhásy a Vilásy, Příběh o králi jménem Vipāščit
सह्य	<i>sahya</i>	<i>sahja</i>	snesitelný, přívětivý; zdraví, pomoc
सह्याद्रि	Sahyādri	Sahjādri	pohoří, též Sahja – Příběh Bhásy a Vilásy, Příběh o králi jménem Vipāščit
सक्त	<i>sakta</i>	<i>sakta</i>	patřící, zaměstnaný, zabývající se
समाधान	<i>samādhāna</i>	<i>samādhāna</i>	hluboká meditace, sjednocení, zodpovězení otázek; vyrovnanost
समाधि	<i>samādhi</i>	<i>samādhi</i>	jednota, spojení; hluboká meditace; doslova: „stejný jako na začátku“

समान	<i>samāna</i>	<i>samāna</i>	jeden z pěti základních větrů v těle, jimiž jsou <i>prāna</i> , <i>apāna</i> , <i>udāna</i> , <i>samāna</i> , <i>vjāna</i> , který udržuje v rovnováze oblast kolem třetí <i>čakry</i> ; obecný, celkový, jednotný
समङ्गा	Samaṅgā	Samangá	posvátná řeka – Příběh Šukry
समासक्ति	<i>samāsakti</i>	<i>samásakti</i>	lpění, připoutanost
समता	<i>samatā</i>	<i>samatá</i>	vyrovnanost, neutrálnost
सामवेद	Sāmaveda	Sāmavéda	jedna ze tří nejdůležitějších <i>véd</i> ; <i>véda</i> oslavných písní, chvalozpěvů
सम्बुद्ध	<i>sambuddha</i>	<i>sambuddha</i>	dokonale probuzený; plně osvícený
सम्यक्	<i>samyak</i>	<i>samjak</i>	správný, přiměřený
संन्यास	<i>saṃnyāsa</i>	<i>saṃnjāsa</i>	dokonalé odevzdání, odložení, vzdání se všeho
संन्यासिन्	<i>saṃnyāsin</i>	<i>saṃnjāsin</i>	ten, kdo vše odevzdal
संसक्ति	<i>saṃsakti</i>	<i>samsakti</i>	úzké spojení, kontakt, silná náklonost
संसङ्ग	<i>saṃsaṅga</i>	<i>samsanga</i>	spojení, souvislost
संसार	<i>saṃsāra</i>	<i>samsāra</i>	koloběh života, světská existence, světská iluze
संस्कार	<i>saṃskāra</i>	<i>samskāra</i>	dojem, otisk; otisk z minulých zkušeností; činnost formující vývoj jedince; záměr a způsob, jakým se utváří vzorce chování; otisk či stopa vzorců chování, která se přenáší do následujících vtělení
संस्कृत	saṃskṛta	samskrta	sanskrt (starý indoevropský jazyk dodnes používaný na území Indie); dokonale udělaný
संवर्त	Samvarta	Samvarta	mudrc – příběh Bhásy a Vilásy
संवर्त	<i>saṃvarta</i>	<i>samvarta</i>	bouřkový mrak; zničení
संवेदन	<i>saṃvedana</i>	<i>samvédana</i>	vnímání, pocit, informace; akt vnímání, zakoušení
सनन	<i>sanana</i>	<i>sanana</i>	dosažení, získání
सनत्	<i>sanat</i>	<i>sanat</i>	věčný, věčně

सनत्कुमार	Sanatkumāra	Sanatkumára	jeden ze čtyř mudrců, synů Brahmy, kteří zůstávají jako děti; doslova „Věčně Mladý“
सङ्कल्प	<i>saṅkalpa</i>	<i>sankalpa</i>	myšlenka, záměr, touha, přání
सङ्ख्या	<i>saṅkhyā</i>	<i>sankhjá</i>	shrnutí; celkový, úplný; jednání; rozumová schopnost, rozvaha
साङ्ख्य	<i>sāṅkhya</i>	<i>sāṅkhja</i>	dualistické učení, jež předpokládá oddělenou existenci ducha a hmoty, dualitu <i>puruša-prakṛti</i>
साप्त	<i>sāpta</i>	<i>sāpta</i>	sedm
सप्तद्वीप	Saptadvīpa	Saptadvīpa	sedm kontinentů obklopených oceány: Džambudvīpa, Šákadvīpa, Krauñčadvīpa, Šálmalidvīpa, Gomédadvīpa, Plakšadvīpa, Puškaradvīpa
सप्तर्षि	<i>saptarṣi</i>	<i>saptarṣi</i>	sedm mudrců současné <i>manvantary</i> , mezi které patří Agastja, Atri, Bharadvádža, Džamadagni, Kašjapa, Vasištha, Višvámitra; sedm hvězd souhvězdí Velkého Vozu
सार	<i>sāra</i>	<i>sāra</i>	podstata, esence; výtažek
सरस्	<i>saras</i>	<i>saras</i>	rybník či nádoba s vodou; obrazně řeč
सरस्वती	Sarasvatī	Sarasvatī	bohyně spojovaná s učením, věděním, poznáním; mýtická řeka
सरस्वती	<i>sarasvatī</i>	<i>sarasvatī</i>	nebeský hlas; učení, poznání; řeč, moc řeči
सर्ग	<i>sarga</i>	<i>sarga</i>	původ; stvoření; stvořená bytost; stvoření a vývoj vesmíru
सत्	<i>sat</i>	<i>sat</i>	bytí, existence; pravda, skutečnost; pravý, skutečný
सट्	<i>saṭ</i>	<i>sat</i>	tvořit; část
सटतप	Saṭatapa	Satatapa	mudrc – Příběh Bhušundy
सच्चिदानन्द	<i>saccidānanda</i>	<i>sat-čit-ánanda, saččidánanda</i>	Bytí, Vědomí a Blaženost; subjektivní zážitek neomezeného Vědomí
सत्य	<i>satya</i>	<i>satja</i>	pravda; pravý
सत्यलोक	Satyaloka	Satjalóka	svět Pravdy, viz Brahmalóka

सत्सङ्ग	<i>satsaṅga</i>	<i>satsaṅga</i>	společnost světců, mudrců či moudrých lidí
सत्ता	<i>sattā</i>	<i>sattā</i>	existence, bytí
सत्त्व	<i>sattva</i>	<i>sattva</i>	kvalita neboli <i>guna</i> čistoty a dobra, jedna ze tří kvalit; esence; skutečnost; průzračnost
सात्त्व	<i>sāttva</i>	<i>sāttva</i>	náležící ke kvalitě <i>sattva</i>
सात्त्विक	<i>sāttvika</i>	<i>sāttvika</i>	obdařený kvalitou <i>sattva</i> ; čistý, dobrý, odvážný, opravdový
सौराष्ट्र	Saurāṣṭra	Saurāṣṭra	království (zmíněné i v eposu Mahábhārata) – Příběh o Śikhidhvadžovi a Čudále
सौवीर	Sauvīra	Sauvīra	král – Příběh o vesničanech a kameni mudrců
सविकल्प	<i>savikalpa</i>	<i>savikalpa</i>	nejistý; volitelný; rozlišený; s volbou, s rozlišováním; s myšlenkami
सवित्री	<i>savitṛī</i>	<i>savitṛī</i>	matka, stvořitelka
सिद्ध	<i>siddha</i>	<i>siddha</i>	dokonalá a čistá polobožská bytost obdařená nadpřirozenými schopnostmi, velký mudrc, světec; svatý; skvělý, zářný; připravený
सिद्धा	Siddhā	Siddhā	božská matka – Příběh Bhuṣundy
सिद्धि	<i>siddhi</i>	<i>siddhi</i>	neobvyklá schopnost či dovednost; umění, dosažení, naplnění, konečné osvobození
सिन्धु	Sindhu	Sindhu	řeka Indus; oblast kolem řeky Indus; král – Příběh o královně jménem Lílá, Příběh o lovcí a jelenovi
सीता	Sītā	Sītā	manželka Rámy
स्मृति	<i>smṛti</i>	<i>smṛti</i>	vzpomínka, vzpomínání
सोम	Soma	Sóma	bůh Měsíce, viz též Čandra či Indu
सोम	<i>soma</i>	<i>sóma</i>	Měsíc; nektar; látka vyvolávající magické schopnosti; éter, nebe
स्पन्द	<i>spanda</i>	<i>spanda</i>	pohyb, vibrace, tep
स्पर्श	<i>sparśa</i>	<i>sparśa</i>	dotyk jako jeden z pěti jemných prvků, viz <i>tanmātra</i>

सृज्	<i>srj</i>	<i>srdž</i>	stvořit
स्थिति	<i>sthiti</i>	<i>sthiti</i>	trvání, zachování, udržení života či světa; stav
स्थिति प्रकरण	Sthiti prakaraṇa	Sthiti prakarana	Kniha O existenci
सूचिका	Sūcikā	Súčiká	proměněná Karkatí – Příběh o Karkatí
सूचिका	<i>sūcikā</i>	<i>súčiká</i>	jehla, špendlík
सुमेरु	Sumeru	Suméru	nebeská hora, na níž přebývají bohové; bájná hora Méru ve středu země; pupek země; též Méru, Maháméru
सुरघु	Suraghu	Suraghu	král – Příběh o králi jménem Suraghu
सूर्य	Sūrya	Súrja	bůh Slunce; vycházející Slunce; odstraňující temnotu
सुरुचि	Suruci	Suruči	nebeská nymfa
सुषुम्णा	<i>suṣumṇā</i>	<i>sušumná</i>	střední energetický kanál vedoucí uprostřed páteře
सुषुप्त	<i>suṣupta</i>	<i>sušupta</i>	spící hlubokým spánkem
सुषुप्ति	<i>suṣupti</i>	<i>sušupti</i>	hluboký spánek
सुतीक्ष्ण	Sutíkṣṇa	Sutíkṣna	mudrc
सुवर्ण	Suvarṇa	Suvarna	jezero bohů – Příběh o králi jménem Vipaščit
सुवर्ण	<i>suvarṇa</i>	<i>suvarna</i>	zlatý, zářivý; zlato
सुवर्णजात	Suvarṇajāta	Suvarnadžáta	místo či oblast – Příběh synů mudrce jménem Indu
स्वभाव	<i>svabhāva</i>	<i>svabháva</i>	přirozenost, přirozený stav, čistota
स्वाधिष्ठान	<i>svādhiṣṭhāna</i>	<i>svádhiṣṭhána</i>	druhá neboli sakrální <i>čakra</i>
स्वाहा	<i>svāhā</i>	<i>sváhá</i>	bud' zdrav; sláva, chvála
स्वयम्भू	<i>svayambhū</i>	<i>svajambhú</i>	existující sám o sobě; samozrozený
स्वामी	<i>svāmī</i>	<i>svámí</i>	pán; asketa, <i>jógín</i> ; vůdce
स्वर्	<i>svar</i>	<i>svar</i>	nebe, sféra nebe
स्वरूप	<i>svarūpa</i>	<i>svarúpa</i>	přirozenost, podstata; projev, zjev; kvalita

स्वस्थ	<i>svastha</i>	<i>svastha</i>	být v přirozeném stavu, spočívat v Já; nezávislý, spokojený
शब्द	<i>śabda</i>	<i>śabda</i>	zvuk jako jeden z pěti jemných prvků, viz <i>tanmātra</i> ; slovo
शक	<i>Śaka</i>	<i>Šaka</i>	území v severní Indii; lesní kmen – Příběh o králi jménem Vipāṣcit
शाक	<i>śāka</i>	<i>śāka</i>	rostlina
शाकद्वीप	<i>Śakadvīpa</i>	<i>Šakadvīpa</i>	kontinent obklopený oceánem mléka
शाक्यमुनि	<i>Śākyamuni</i>	<i>Šākjamuni</i>	mudrc z rodu Šákjů; Gautama Buddha
शक्ति	<i>śakti</i>	<i>śakti</i>	ženský božský princip, tvořivá energie, síla, moc
शक्तिपात	<i>śaktipāta</i>	<i>śaktipāta</i>	seslání síly; sestoupení síly
शालीय	<i>Śāliya</i>	<i>Šālīja</i>	město – Příběh bráhmany jménem Kundadanta
शालीय	<i>śāliya</i>	<i>śālīja</i>	patřící k domu či ke škole
शाल्मलि	<i>śālmali</i>	<i>śālmali</i>	salmalia malabarica, indický posvátný strom s léčivými vlastnostmi
शाल्मलिद्वीप	<i>Śālmalidvīpa</i>	<i>Šālmalidvīpa</i>	kontinent obklopený oceánem vína
शल्व	<i>Śalva</i>	<i>Šalva</i>	království, v němž vládl král Džanaka
शम्बर	<i>Śambara</i>	<i>Šambara</i>	démon – Příběh Damy, Vjály a Katy, Příběh Bhásy a Vilásy
शम्बर	<i>śambara</i>	<i>śambara</i>	mocný; moc, kouzlo, magie
शान्त	<i>śānta</i>	<i>śānta</i>	utišený, uklidněný; mrtvý
शरभ	<i>śarabha</i>	<i>śarabha</i>	mýtické osminohé zvíře žijící v lese
शरलोमा	<i>Śaralomā</i>	<i>Šaralómá</i>	mudrc, otec Dášúry – Příběh Dášúry
शरीर	<i>śarīra</i>	<i>śarīra</i>	tělo
शत्रुघ्न	<i>Śatrughna</i>	<i>Šatrughna</i>	nejmladší bratr Rámy
शेखर	<i>śekhara</i>	<i>śekhara</i>	vrcholek, koruna
शेष	<i>Śeṣa</i>	<i>Šéša</i>	božský had, též Šéšanága; král hadů s mnoha hlavami, na němž jako na lůžku odpočívá bůh Višnu

शेष	<i>śeṣa</i>	<i>šéša</i>	to, co zůstává; zbytek
शेषनाग	<i>Śeṣanāga</i>	<i>Šéšanāga</i>	viz Šéša
शिबि	<i>Śibi</i>	<i>Šibi</i>	mýtický král – Příběh Bhušundy, Příběh o vesničanech a kameni mudrců
शिखिध्वज	<i>Śikhidhvaja</i>	<i>Šikhidhvaḍa</i>	král – Příběh o Šikhidhvaḍovi a Čudále
शिखिध्वज	<i>śikhidhvaja</i>	<i>šikhidhvaḍa</i>	kouř
शिव	<i>Śiva</i>	<i>Šiva</i>	nejvyšší Bůh; bůh Ničitel z hinduistické trojice Brahmá, Višnu a Šiva
शिव	<i>śiva</i>	<i>šiva</i>	blaženost; laskavý, milý, dobrý, dobrotivý, přátelský
श्लेष्मन्	<i>śleṣman</i>	<i>šléšman</i>	hlen; vlhkost; jeden ze tří tělesných výměšků, jimiž jsou <i>vāta</i> , <i>pitta</i> a <i>ślēšman</i> neboli <i>kapha</i> , používaných v <i>ájurvédě</i>
श्री	<i>Śrī</i>	<i>Šrī</i>	hora – Příběh bráhmany jménem Kundadanta
श्री	<i>śrī</i>	<i>šrī</i>	mocný, zářící, krásný; bohatství, moc, krása, světlo
श्रीम्	<i>śrīm</i>	<i>šrīm</i>	kořenová či <i>bídža mantra</i> spojená s bohyní Lakšmí
श्रीशैल	<i>Śrīśaila</i>	<i>Šrīśaila</i>	posvátná hora, jižně od hory Méru
श्रोत्र	<i>śrotra</i>	<i>šrótra</i>	ucho jako jeden z pěti základních smyslových orgánů, viz <i>indrija</i> ; sluch, slyšení
शुद्ध	<i>śuddha</i>	<i>šuddha</i>	čirý, čistý, absolutní
शुद्धाशुद्ध	<i>śuddhāśuddha</i>	<i>šuddhāśuddha</i>	čistý-nečistý, viz <i>śuddha</i> , <i>aśuddha</i>
शुद्धाशुद्धतत्त्व	<i>śuddhāśuddha-tattva</i>	<i>šuddhāśuddha-tattva</i>	čistý-nečistý element
शुद्धतत्त्व	<i>śuddha-tattva</i>	<i>šuddha-tattva</i>	čistý element
शूद्र	<i>śūdra</i>	<i>šúdra</i>	příslušník nejnižší čtvrté kasty, věnující se službě druhým, tedy sloužící, řemeslník nebo dělník
शुक	<i>Śuka</i>	<i>Šuka</i>	mudrc; syn Védavjásy

शुक	<i>śuka</i>	<i>śuka</i>	papoušek; pták znalý posvátných textů; symbol předávání Pravdy
शुक्र	<i>Śukra</i>	<i>Šukra</i>	mudrc, rádce démonů, syn mudrce Bhrgu – Příběh Šukry, Příběh krále jménem Bali, Příběh Bhásy a Vilásy, Příběh o králi jménem Viprašcit
शुक्र	<i>śukra</i>	<i>śukra</i>	zářný, jasný, čirý, bez poskvrny
शून्य	<i>śūnya</i>	<i>śūnja</i>	prázdný; prázdno, nula, nic; absolutní ne-existence
शून्यता	<i>śūnyatā</i>	<i>śūnjatā</i>	prázdnota, nicota, ne-existence
तक्षक	<i>Takṣaka</i>	<i>Takṣaka</i>	osvícený <i>nāga</i> – Příběh mudrce z vnějšího prostoru
तमस्	<i>tamas</i>	<i>tamas</i>	kvalita neboli <i>guna</i> netečnosti a neschopnosti vnímat, jedna ze tří kvalit; temnota, iluze
तामस	<i>tāmasa</i>	<i>tāmasa</i>	obdařený kvalitou <i>tamas</i> ; temný, nevědomý
तन्मात्र	<i>tanmātra</i>	<i>tanmātra</i>	jemný prvek, element; esence; atom; pět jemnými prvky jsou <i>śabda</i> , <i>sparśa</i> , <i>rūpa</i> , <i>rasa</i> , <i>gandha</i>
तप	<i>tapa</i>	<i>tapa</i>	hořící, spalující; působící problémy
तपस्	<i>tapas</i>	<i>tapas</i>	odříkání, pokání
तत्	<i>tat</i>	<i>tat</i>	to; nejvyšší Skutečnost
तट	<i>Taṭa</i>	<i>Tata</i>	město – Příběh o králi jménem Viprašcit
तत्त्व	<i>tattva</i>	<i>tattva</i>	základní princip, základní skutečnost; stav bytí, stav energie
तेजस्	<i>Tejas</i>	<i>Tédžas</i>	jméno Vasišthy; Světelný
तेजस्	<i>tejas</i>	<i>tédžas</i>	oheň jako jeden z pěti jemných prvků, viz <i>bhúta</i> ; jas, záře, světlo; zlato
त्यागिन्	<i>tyāgin</i>	<i>tjāgin</i>	oproštěný, osvobozený; zřikající se
त्रेता	<i>tretā</i>	<i>trétā</i>	trojice

त्रेतायुग	<i>tretāyuga</i>	<i>trétájuga</i>	druhý věk, věk trojic, třikrát delší než <i>kalijuga</i> ; věk, v němž se objevily <i>vědy</i> , začaly konat obřady a žil král Ráma
त्रिगर्त	Trigarta	Trigarta	království v severní Indii – Příběh o králi jménem Vipaščit, Příběh o vesničanech a kameni mudrců
त्रिलिङ्ग	<i>trilinga</i>	<i>trilinga</i>	tři pohlaví; obdařený třemi pohlavími; obdařený třemi kvalitami, viz <i>guna</i>
त्रिताल	Tritāla	Tritāla	mudrc, učitel Bhagírathy – Příběh o Bhagí Rathovi
तुम्बुरु	Tumburu	Tumburu	bůh Rudra v projevení se čtyřmi tvářemi, čtyřmi energiemi vycházejícími ze srdce a čtyřmi družkami, <i>mátrkámí</i> , jimiž jsou Džaja, Vidžaja, Adžita a Aparádžita – Příběh Bhušundy
तुम्बुरु	<i>tumburu</i>	<i>tumburu</i>	plod tropického stromu
तुरीय	<i>turiya</i>	<i>turíja</i>	čtvrtý stav (po bdění, snění a hlubokém spánku); vždy přítomné Vědomí
तुरीय अतीत	<i>turiya atīta</i>	<i>turíja atíta</i>	za stavem <i>turíja</i> ; nechat za sebou stav <i>turíja</i>
तुर्य	<i>turya</i>	<i>turja</i>	viz <i>turíja</i>
त्वम्	<i>tvam</i>	<i>tvam</i>	ty
उदयगिरि	Udayagiri	Udajagiri	hory; Hory Vycházejícího Slunce – Příběh o králi jménem Vipaščit
उदान	<i>udāna</i>	<i>udána</i>	jeden z pěti základních větrů v těle, jimiž jsou <i>prāna</i> , <i>apāna</i> , <i>udāna</i> , <i>samāna</i> , <i>vjána</i> , který ovlivňuje horní část těla od pupku nahoru; pupek, radost
उद्दालक	Uddālaka	Uddālaka	mudrc – Příběh Uddálaky
उद्दालक	<i>uddālaka</i>	<i>uddālaka</i>	druh medu
उज्जैन	Ujjaina	Udždžajina	bájně město, přibýtek boha Šivy; město v Indii, kde se koná slavnost Kumbha Mélé

ऊहित	<i>ūhita</i>	<i>úhita</i>	měnící se, pohybující se, nerozlišený
उमा	Umā	Umá	manželka Šivy, bohyně lásky a oddanosti; jiné jméno bohyně Párvatí
उमा	<i>umā</i>	<i>umá</i>	vznešenost, proslulost; klid; noc
उप	<i>upa</i>	<i>upa</i>	nad
उपकरण	<i>upakaraṇa</i>	<i>upakarana</i>	nástroj
उपनयन	<i>upanayana</i>	<i>upanajana</i>	rituál posvátného vlákna učení <i>véd</i> ; vedoucí k vlastnímu Já
उपस्थ	<i>upastha</i>	<i>upastha</i>	pohlavní orgán; jeden z pěti činných orgánů zvaných <i>karméndrija</i>
उपशम	<i>upaśama</i>	<i>upaśama</i>	utišení, spokojenost, klid mysli, uvolnění
उपशम प्रकरण	Upaśama prakaraṇa	Upaśama prakarana	Kniha O utišení; jiný název Upaśānti prakarana
उपशान्ति	<i>upaśānti</i>	<i>upaśānti</i>	ukončení, utišení, klid, ticho
उपशान्ति प्रकरण	Upaśānti prakaraṇa	Upaśānti prakarana	Kniha O utišení; jiný název Upaśama prakarana
उत्पल	Utpala	Utpala	božská matka – Příběh Bhušundy
उत्पल	<i>utpala</i>	<i>utpala</i>	bájný modrý lotos
उत्पत्ति	<i>utpatti</i>	<i>utpatti</i>	stvoření, počátek, původ, zrod
उत्पत्ति प्रकरण	Utpatti prakaraṇa	Utpatti prakarana	Kniha O stvoření
उत्सद	<i>utsada</i>	<i>utsada</i>	skvělý
उत्साद	<i>utsāda</i>	<i>utsāda</i>	vymizení, odchod, ústup; ničící
उत्तर	<i>uttara</i>	<i>uttara</i>	pozdější, následující, překračující; severní
उत्तरपाण्डव	Uttarapāṇḍava	Uttarapāṇḍava	název území – Příběh krále Lavany
उत्तरत्र	<i>uttaratra</i>	<i>uttaratra</i>	pozdější, následující
वाच्	<i>vāc</i>	<i>vāc</i>	mluvení, mumlání
वाद	<i>vāda</i>	<i>vāda</i>	prohlášení, řeč, promluva

वज्र	<i>vajra</i>	<i>vadžra</i>	pevný, tvrdý, neprostupný; hromoklín, zbraň boha Indry; diamant
वज्रसार	<i>vajrasāra</i>	<i>vadžrasára</i>	velmi pevný, neprostupný, nepoddajný; tvrdý jako diamant; mít vlastnosti diamantu
वैखरी	<i>vaikharī</i>	<i>vaikharí</i>	řeč; vyslovený zvuk, hmotný projev božské energie zvuku, čtvrtý ze čtyř tvarů zvuku <i>váni</i>
वैराग्य	<i>vairāgya</i>	<i>vairágja</i>	odtažitost, nezaujatost, neutrálnost; nezájem, lhostejnost
वैराग्य प्रकरण	Vairāgya prakaraṇa	Vairágja prakarana	Knihy O odtažitosti
वैष्टिक	<i>vaiṣṭika</i>	<i>vaiṣṭika</i>	ten, kdo vykonává nutné práce
वैवस्वत	Vaivasvata	Vaivasvata	tvůrce a vládce neboli <i>manu</i> současné <i>manvantary</i>
वैकुण्ठ	Vaikuṇṭha	Vajkuntha	příbytek boha Višnu
वायु	Vāyu	Vāju	bůh větru
वायु	<i>vāyu</i>	<i>vāju</i>	vzduch jako jeden z pěti jemných prvků, viz <i>bhúta</i> ; vítr, dech, životní dech
वाक्	<i>vāk</i>	<i>vák</i>	řeč, mluvení; jeden z pěti činných orgánů zvaných <i>karméndrija</i>
वाली	<i>vālī</i>	<i>válí</i>	druh ozdoby; sloup, pilíř
वाल्मीकि	Vālmīki	Válmíki	mudrc a autor Maháráámájaný
वञ्जुल	Vaṅjula	Vaṅdžula	les – Příběh o králi jménem Vipaščit
वाणि	<i>vāṇi</i>	<i>vāni</i>	zvuk, jehož čtyřmi tvary jsou <i>pará</i> , <i>paṣjantí</i> , <i>madhyama</i> a <i>vaikharí</i> ; řeč
वण्ट	<i>vaṇṭa</i>	<i>vanta</i>	dávka, část
वारी	Vārī	Várí	jméno Vasišthy; Vodní
वारी	<i>vārī</i>	<i>várí</i>	voda
वरुण	Varuṇa	Varuna	bůh moře, bůh vod
वारुण	<i>vāruṇa</i>	<i>váruna</i>	voda; vodní, mořský
वारुणी	<i>vāruṇī</i>	<i>váruní</i>	patřící bohu vod jménem Varuna

वासना	<i>vāsanā</i>	<i>vāsaná</i>	sklon, tendence, touha, očekávání, falešná představa
वसिष्ठ	Vasiṣṭha	Vasiṣṭha	mudrc předávající moudrost králi Rámovi; jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i>
वसिष्ठक	Vasiṣṭhaka	Vasiṣṭhaka	mudrc Vasiṣṭha
वस्तु	<i>vastu</i>	<i>vastu</i>	skutečnost; to, co skutečně existuje, co má podstatu; podstata či jádro věci
वसु	<i>vasu</i>	<i>vasu</i>	světlo, zář; perla, drahokam
वासु	<i>vāsu</i>	<i>vāsu</i>	duše představující nejvyšší Bytí
वासू	<i>vāsū</i>	<i>vāsú</i>	mladá dívka
वसुदेव	Vasudeva	Vasudéva	otec Kršny; asketa, jenž byl novým vtělením Šukry – Příběh Šukry
वासुदेव	Vāsudeva	Vāsudéva	jiné jméno boha Kršny
वत्, वती	<i>vat, vatī</i>	<i>vat, vatí</i>	ten, kdo vlastní
वात	Vāta	Vāta	jméno Vasiṣṭhy; Vzdušný
वात	<i>vāta</i>	<i>vāta</i>	vítr; vzduch; jeden ze tří tělesných výměšek, jimiž jsou <i>vāta</i> , <i>pitta</i> a <i>śléšman</i> neboli <i>kapha</i> , používaných v <i>ájurvédě</i>
वातधन	Vātadhana	Vātadhana	království – Příběh o králi jménem Vipaščit
वेद	<i>veda</i>	<i>véda</i>	vědění; pravé poznání; soubor posvátných textů
वेदान्त	<i>vedānta</i>	<i>védānta</i>	konec <i>véd</i> ; konečné poznání <i>véd</i>
वेदव्यास	Vedavyāsa	Védavjása	otec Šuky; mudrc, který rozdělil <i>védy</i> , které původně tvořily jeden text, na čtyři části; též Vjása
वेङ्कट	Veṅkaṭa	Vénkata	posvátná hora
वेङ्कटेश	Veṅkaṭeśa	Vénkatéša	Pán posvátné hory Vénkaty
वेश	<i>veśa</i>	<i>véša</i>	sídlící, přebývající
विभीषण	Vibhīṣaṇa	Vibhīšana	osvícený <i>rákša</i> – Příběh mudrce z vnějšího prostoru

विचार	<i>vicāra</i>	<i>vičára</i>	dotazování, hledání; přímé pozorování, nahlížení podstaty; rada, rozvažování, myšlenka
विदेह	Videha	Vidéha	území – Příběh krále Džanaky, Příběh bráhmany jménem Kundadanta
विदेह	videha	vidéha	mrtvý, zemřelý, bez těla
विदेहमुक्त	<i>videhamukta</i>	<i>vidéhamukta</i>	osvobozený mudrc bez těla
विद्या	<i>vidyā</i>	<i>vidjá</i>	poznání, znalost, vědění; učení
विद्याधर	<i>vidyādhara</i>	<i>vidjádharma</i>	nebeská bytost, nebešťan, nadpřirozená bytost
विदूर	Vidūra	Vidúra	král; území patřící tomuto králi – Příběh o králi jménem Vipašcit
विदुरथ	Vidūratha	Vidúratha	král, manžel druhé královny Líly – Příběh o královně jménem Lílá, Příběh o lovcí a jelenovi
विजय	Vijaya	Vidžaja	božská matka neboli <i>mátrká</i> , družka boha Rudry – Příběh Bhušundy
विजय	<i>vijaya</i>	<i>vidžaja</i>	vítězný, vítězství
विज्ञान	<i>vijñāna</i>	<i>vidžñāna</i>	vědění, moudrost, poznání
विज्ञानमयकोष	<i>vijñānamaya-kośa</i>	<i>vidžñānamaja-kóśa</i>	tělo vědění či intelektu; čtvrtý z pěti tělesných obalů, viz <i>kóśa</i>
विज्ञानवाद	<i>vijñānavāda</i>	<i>vidžñānavāda</i>	buddhistické učení o poznání, inteligenci
विहार	<i>vihāra</i>	<i>vihára</i>	palác, klášter; odloučení
विकल्प	<i>vikalpa</i>	<i>vikalpa</i>	rozdílnost, pochybnost, myšlení, váhavost; Brahmovo stvoření
विलास	Vilāsa	Vilása	mudrc – Příběh Bhásy a Vilásy
विलास	<i>vilāsa</i>	<i>vilása</i>	přepych, projev
वीणा	<i>vīṇā</i>	<i>víná</i>	indický strunný nástroj podobný loutně
विन्ध्य	Vindhya	Vindhja	pohoří – Příběh krále Lavany, Příběh vampýra
विन्ध्य	<i>vindhya</i>	<i>vindhja</i>	lovec
विपश्चित्	Vipaścīt	Vipašcit	král – Příběh o králi jménem Vipašcit, Příběh o lovcí a jelenovi

विपश्चित्	<i>vipaścít</i>	<i>vipaščít</i>	učený, moudrý
विराज्	<i>virāj</i>	<i>virádž</i>	kosmická bytost, duch projeveného vesmíru; první potomek Brahmy; vesmírná forma Vědomí; tělo
विरोचन	Virocana	Virócana	démon, jehož synem byl Bali – Příběh krále jménem Bali
विष्णु	Viṣṇu	Višnu	nejvyšší Bůh; bůh Udržovatel z hinduistické trojice Brahmá, Višnu a Šiva
विष्णु	<i>viṣṇu</i>	<i>višnu</i>	vším prostupující, všudypřítomný
विषूचिका	Viṣūcikā	Višúčiká	proměněná Karkatí – Příběh o Karkatí
विषूचिका	<i>viṣūcikā</i>	<i>višúčiká</i>	cholera
विशुद्ध	<i>viśuddha</i>	<i>višuddha</i>	pátá neboli krční <i>čakra</i>
विश्वामित्र	Viśvāmitra	Višvāmitra	jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i>
वीत	<i>vīta</i>	<i>víta</i>	přijatý, přijímaný, oblíbený
वीतहव्य	Vītahavya	Vítahavja	mudrc – Příběh mudrce jménem Vítahavja
वीतहव्य	<i>vītahavya</i>	<i>vítahavja</i>	ten, kdo provádí oběť, jež bude příznivě přijata
विवेक	<i>viveka</i>	<i>vivéka</i>	moudrost; správné uvažování; schopnost rozlišování mezi skutečným a neskutečným
व्याधि	<i>vyādhi</i>	<i>vjádhi</i>	nemoc, neduh
व्याल	Vyāla	Vjāla	démon – Příběh Damy, Vjály a Katy
व्याल	<i>vyāla</i>	<i>vjāla</i>	tygr, lev
व्यान	<i>vyāna</i>	<i>vjāna</i>	jeden z pěti základních větrů v těle, jimiž jsou <i>prāna</i> , <i>apāna</i> , <i>udāna</i> , <i>samāna</i> , <i>vjāna</i> , který ovládá krevní oběh a cirkulační systém
व्यास	Vyāsa	Vjāsa	otec Šuky; mudrc, který rozdělil <i>vědy</i> , které původně tvořily jeden text, na čtyři části; též Védavjása
व्यास	<i>vyāsa</i>	<i>vjāsa</i>	ten, který třídí a rozděluje

व्यवहार	<i>vyavahāra</i>	<i>vjavahāra</i>	chování, jednání
व्योमगाङ्गा	Vyomagaṅgā	Vjómagangá	řeka; doslova „nebeská Gangá“ – Příběh Punji a Pávany
व्योमन्	<i>vyoman</i>	<i>vjóman</i>	nebe, atmosféra, éter
वृत्र	<i>vr̥tra</i>	<i>vrtra</i>	bouřkový mrak; temnota; nepřítel
वृत्र	Vṛtra	Vrtra	osvícený had či drak, nepřítel boha Indry – Příběh Bhásy a Vilásy
वृत्त	<i>vr̥tta</i>	<i>vr̥tta</i>	to, co se děje, odehrává
वृत्ति	<i>vr̥tti</i>	<i>vr̥tti</i>	pohyb, změna v mysli; proud myšlenek